

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

IOAN

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe din Transilvania și metropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Iubitului cler și popor din arhidieceza noastră transilvană: dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

*Nașterea ta Christoase
Dumnezeu nostru, a răsărit
lumii lumina cunoștinții.*

Cu mare dor am așteptat și eu aceste sfinte sărbători ale nașterii Domnului nostru Iisus Christos, iubitorilor mei fii sufletești, ca să am ferice ocaziune a veni iarăși cu duhul meu între voi, pentru a vă întreține și astădată, câteva momente, în cugetări evlavioase, despre nașterea Domnului, și a vă mai adresa și câteva cuvinte de învățătură.

Știut este iubitorilor, că deși preabunul Dumnezeu a făcut lumea aceasta cu toate ale ei, ceriul cu toată strălucirea și pământul cu toate bunătățile lui, pentru oameni și pentru binele și fericirea lor, iar pe oameni de cele mai alese ființe, ca să stăpânească toate, precum însuși zice la facere: „*creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul*”, totuși, durere, oamenii n'au ajuns binele și fericirea lăsată de Dumnezeu, pentru că în urma păcatului întunecându-li-se mintea, s'au înstrăinat de Dumnezeu, și prin aceasta de binele și fericirea lor, decăzând la cea mai tristă și dureroasă stare.

Timp mult și îndelungat au suportat oamenii acea soartă tristă și dureroasă, așteptând cu nerăbdare venirea unui Mesia, venirea Mântuitorului făgăduit de Dumnezeu protopărinților noștri, ca să-i mântue de acea stare amară. Au așteptat oamenii veacuri până „*a sosit plinirea vremii*”, când preabunul Dzeu, întru adâncă sa îndurare, a trimis în lume pe unul născut Fiul său, Domnul nostru Iisus Christos, să lumineze pe oameni cu lumina cunoștinții de Dumnezeu, pe care o întonează și tromparul acestor sărbători, prin cuvintele: „*Nașterea Ta Christoase Dumnezeu Nostru, a răsărit lumii lumina cunoștinții*”, apoi să-i mântue de păcat, și să-i ridice iarăși la starea cea fericită de fii și moșteni ai lui Dumnezeu, precum ne spune și sfântul apostol Pavel în epistola sa către Galateni, cetită astăzi în sfânta biserică, zicând: „*Când a venit plinirea vremii, a trimis Dumnezeu pe Fiul său cel născut din muer, născut sub lege, ca pre cei de sub lege să-i răscumpere. Pentru aceea nu mai sunteți robi, ci fii și moștenitori ai lui Dumnezeu prin Iisus Christos*”.

Chiar și numai din acestea vom înțelege, iubitorilor, că Domnul nostru Iisus Christos a fost cu adevărat Mesia cel făgăduit de Dumnezeu protopărinților noștri, a fost mântuitorul cel prevestit de proci, omis de Dumnezeu pentru luminarea, mântuirea și ridicarea neamului omenesc din starea cea tristă

și dureroasă, la starea binelui și a fericirii, pentru care l-a și făcut Dumnezeu. De aceea s'au și bucurat atât de mult de nașterea Domnului, nu numai oamenii de pe pământ, dar și îngerii din ceriu, cântând: „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bunăvoire*”. De aceea a zis și îngerul celor din jurul Vifleemului, când s'a născut Domnul: „*Iată vestesc vouă bucurie mare, că s'a născut nouă mântuitor, carele este Christos Domnul*”. De aceea au alergat și filozofi dela răsărit cu daruri, la închinăciunea celui atunci născut, și tot de aceea ne bucurăm și noi, împreună cu toți creștinii de pe pământ, de nașterea Domnului.

A fost mare și nemărginită bucuria oamenilor de nașterea Domnului, pentru că venirea Domnului din ceriu pe pământ, avea de scop pregătirea venirii împărăției lui Dumnezeu din ceriu și pe pământ, pe care o cerem și în rugăciunea noastră de toate zilele prin cuvintele: „*să vină împărăția ta, precum în ceriu și pe pământ*”; avea de scop venirea împărăției dreptății, a păcii, a dragostei și a buneivoinii între oameni, avea de scop pregătirea, pregătirea unui viitor mai bun și mai ferice, pentru toți oamenii; durere însă, că acea împărăție pentru cei mai mulți încă n'a sosit, din cauză, că în urma întunecării minții, oamenii s'au abătut dela învățăturile evangheliei Domnului, recăzând din nou în tot felul de păcate și așa ei înșiși, cu voia lor, atrăgându-și asupra-le soartă aproape tot așa de tristă, ca și aceea dinaintea venirii Domnului. Căci păcatele trag după sine toate relele și greutatea vieții, și în timpul de acum, ca și înainte de venirea Domnului.

Pentru a vă arăta, iubitorilor, cum unii oameni întunecați la minte, ei înșiși cu voia lor își îngreunează soartea, vă voiu aminti ceea ce știu toți cei mai bătrâni, că până la a. 1848, eră și în patria noastră o iobăgie grea. Iobagii erau siliți a munci din greu, în brazda stăpânilor, mai având a le da și zeciuiala din produsele lor, pentru cari iobagii folosiau câte o casă de locuit și câteva holde de pământ, din cari se susțineau cu familiile lor.

De veacuri au tot așteptat și sârmanii iobagi eliberarea lor din iobăgie, dar dorința lor abia la a. 1848 s'a împlinit, când prin lege ștergându-se iobăgia, iobagii au devenit oameni liberi și stăpâni peste casele și pământurile, pentru cari făceau slujba domnească.

Cine ar putea descrie bucuria cea mare, ce au simțit-o atunci foștii iobagi, și cine ar fi gândit că mai târziu ei, cu voia lor, să recadă în altă formă de iobăgie, și totuși, durere, că mulți din aceia nu și-au știut păstra nici libertatea, nici casele și pământurile, pentru cari au robii ei și părinții lor; ci împinși de feliurite păcate și de nesocotință, au ajuns în altă formă de iobăgie, poate mai grea ca cea veche. Pentru că pe când în

timpul iobăgiei aveau numai câte un stăpân, astăzi au mai mulți stăpâni, pentru cari trebuie să muncească. Au stăpân pe băncile dela cari iau împrumuturi, pe boltașii dela cari cumpără haine scumpe de fudulie, pe birtașii dela cari consumă beuturi scumpe și de multe ori stricăcioase sănătății, și pe alții asemenea, încât bietul om trebuie să munciască din greu pentru toți.

În timpul iobăgiei nu se puteau vinde, pentru datorii, nici casele, nici pământurile iobagilor, căci erau proprietatea domnilor de pământ, astăzi însă se vând la dobă, nu numai casele și pământurile, ci și vitele și hainele celor datori, încât mulți dintre ei ajung pe drumuri cu nevinovații lor copilași.

În timpul iobăgiei nu erau atâtea dregătorii, și acelea nu erau atât de impresurate cu plânsori, nu erau nici atâtea temnițe, și nici nu erau atât de pline cu făcători de rele, ca și astăzi. Si așa, de sine înțeles, nu erau nici atâtea dări câte sunt astăzi.

Să-mi credeți, iubitorilor, că toate acestea și alte asemenea rele, provin numai din întunecarea minții prin păcate, și până când nu ne vom lumina și noi cu lumina cunoștinții, adusă în lume de Domnul, cu lumina sfintei evanghelii a Domnului, nu ne vom putea mântui de relele ce ne apasă.

Pentru a ne câștiga acea lumină, e neapărat de lipsă pentru tineri și bătrâni, fără osebire, să îmbrățișăm tot cu mai mare căldură cele două așezăminte sfinte: biserica și școala, ca pe două făclii luminătoare, și anume, biserica, nu numai pentru a ne ruga lui Dumnezeu, dela carele pogoară toată darea cea bună și darul cel desăvârșit, să ne binecuvinte cu darurile sale cele bogate; dar și pentru a ne lumina tot mai mult. Să privim, iubitorilor, biserica, nu numai ca loc sfânt de rugăciune, dar și ca loc de învățătură, pentru toți cei mai în vârstă, precum este și școala pentru tinerime. Căci și de aceea se predau acolo scrierile sfinților părinți, proci, apostoli și evangeliști, în dulcea noastră limbă, ca din toate acestea să luăm tot mai multe învățături folositoare.

Precum vedeți, iubitorilor, biserica și școala sunt de neprețuit folos, pentru noi. De aceea avem mare și sfântă datorință a le susține și întări, aducând toate jertfele posibile.

Pe lângă acestea, în timp liber, întruniți-vă, iubitorilor, în jurul preoților și învățătorilor și altor fruntași ai voștri, pentru a vă spune și ceti cărți și scrieri folositoare, apoi mai procurați-vă și voi pentru casele voastre asemenea cărți și scrieri, în cari bărbați luminați, depun știința lor, pentru că din toate acestea să vă luminați tot mai mult, și luminându-vă să vă știți feri de rele, făcând cele bune, să știți conduce bine și înțelepțește afacerile voastre, și să conlucrați și voi „*la venirea împărăției lui Dumnezeu, precum în ceriu și pe pământ*”, apropi-

indu-vă tot mai mult de binele vremelnic și de fericirea cea vecinică.

Așa fac acestea și celelalte popoare conlocuitoare, având pururea înaintea ochilor cuvintele sfintei scripturi, că „*înțelepciunea sau învățătura este mai scumpă decât vistierile aurului și ale argintului*”. De aceea și sunt acele popoare mai înaintate. Așa trebuie să facem și noi dacă vom să ajungem la mai multă vază, cinste și bunăstare, la mai mult bine și fericire, căci de nu vom urmări așa, nici nu vom putea înainta cum am dori, și nici nu vom putea avea și noi acea plăcere și bucurie de viață, ce o au celelalte popoare. Din contră soartea noastră ar deveni tot mai grea, de ceea ce bunul Dumnezeu să ne ferească.

Acestea sunt, iubitorilor, învățăturile ce am dorit a vi-le adresa și la această ocaziune, sfătuindu-vă să părintește, să le primiți și să le urmați, cu dragostea cu care vi-le adresez eu, incredințându-vă că ele vor fi izvor nesecat de bine și fericire, în acea măsură, în care le veți urma, și așa bucuria acestor sărbători vă va însoți și în celelalte zile ale vieții noastre.

Ceeace dorindu-vă tuturor, mari și mici, bogați și săraci, vă poftesc ca aceste sfinte sărbători ale Nașterii Domnului, precum și cele apropiate ale Anului Nou, și ale Botezului Domnului, să le petreceți în pace, în sănătate și mulțămire, și să le ajungeți întru mulți ani fericiti. Amin.

După cari împărtășindu-vă și binecuvântarea mea arhierescă, am rămas

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din 1906.

Al vostru tuturor
de tot binele voitor:
Ioan Metianu m. p.
arhiepiscop și metropolit.

Nou abonament

deschidem cu 1 Ianuarie v. 1907 la ziarul

„Telegraful Român”

cu prețurile indicate în fruntea foii, și anume:

**pe un an 16 coroane,
pe șase luni 8 coroane,
pe trei luni 4 coroane.**

Programul ziarului nostru e bine cunoscut publicului cetitor român, prin urmare e de prisos a-l mai schița de nou. Rugăm pe vechii abonati să grăbească cu renoirea abonamentelor, și să stăruiască pentru lățirea ziarului și în cercurile amicilor și cunoscuților lor.

Abonamentele se fac prin mandate postale, trimițându-se prețul înainte.

Numele abonatului, împreună cu locuința și cu posta ultimă, să fie scris corect și legibil, pentru că la postă să nu se facă greșeli. Bani de abonament se trimit „*Administrațiunii tipografiei arhidiecezane în Sibiu (Nagyszeben) strada Măcelarilor nr. 45.*”

Administrația.

Nașterea Domnului.

Sibiu, 4 Ianuarie n.

Omenimea ajunsese la desna-dejde, în urma nedreptăților și a destrăbălărilor din lume. Păcatul se lățise printre oameni ca iarba rea, și cei săraci și cei slabi aveau să sufere mai mult sub greutatea lui. Și nu se arăta nici o rază de mângâiere pe seama celor asupriți și obidiți. Ingrozit de atâta răutate, Atotputernicul trimite atunci pe fiul său în lume, pentruca legând ranele celor îndurerăți să deschidă calea pe seama adevărului și a dreptății, pe seama iubirii creștinești între oameni.

Și l-a trimis în lume astfel, ca primind ființă desăvârșită omenească să treacă prin toate mizeriile și suferințele vieții omenești, dela naștere până la moarte.

De ce?

Pentruca fiul lui Dumnezeu prin însăși suferințele sale să arete omenimei ranele din cari sângerează, relele cari o bântue, durerile de cari suferă, arătându-i totodată și modul de vindecare, leacul care poate să-i aducă mângâiere și mântuire. Pentruca luptând cu mizeriile vieții omenești, fiul lui Dumnezeu să arete omenimei, că lupta e purtată cu răutatea și cu nedreptatea, cu păcatul strămoșesc, pe care nu-l poate învinge decât numai iubirea, blândețea și răbdarea!

S'a născut deci, El, izvorul mângâierii și al mântuirii noastre, pentruca prin suferințele sale să aducă lumea la îndreptare.

De aceea s'a născut în mizerie, într'o peșteră, în iesle dobitocească, iar nu în palat domnesc, El, fiul celuice stăpânește lumea întreagă, cele văzute și cele nevăzute.

De aceea prima atențiune ce i-s'a dat din partea celor mari și puternici a fost să-l prindă și să-l omoare, o primejdie de care a scăpat numai prin fuga grabnică la Egipt.

De aceea cei dintâi cari au luat cunoștință despre nașterea sa, în urma vestirii făcute din partea îngerilor, au fost păstorii, oameni săraci, creșcuți și ei în mizerie, oameni însă cu inimă curată!

Pentruca întru adevăr pentru aceștia s'a născut Isus Christos. Pentru cei slabi și săraci, căci aceștia au dureri și suferințe, aceștia au avut și au trebuință de pace, liniște, mângâiere și mântuire!

Și mângâierea și mântuirea li-se întinde, dela nașterea lui Isus Christos încoace în fiecare an. Pentruca în fiecare an se serbează această minune damnezească: venirea fiului lui Dumnezeu în lume. În fiecare an se face deci continuarea mântuirii neamului omenească de păcat și răutate, și se va face mereu, până la ziua cea de pe urmă, când Christos va veni de nou în lume, însă nu mai mult ca mântuitor, ci ca drept judecător, pentru a remunera cu bine pe cei bine au făcut în viață și pentru a muștra și pedepsi pe cei ce n'au împlinit învățăturile sale.

Ceice mângâiere și mântuire dorim și așteptăm, să ne apropiem deci de El, pentruca El e izvorul tămăduirii corpurilor noastre și El e soarele luminător al sufletelor noastre, El, soarele dreptății!

Iesle modestă să-i gătim și noi, acum când ne gătim să-i sărbăim de nou nașterea, iesle în inimile noastre, pentruca aici, în internul nostru, să i-se săvârșească noua naștere. Dar să ne curățim întâi inimile de toată răutatea, pentruca primire vrednică să i-se facă în casele și în sufletele noastre.

Să alungăm din inimile noastre ura, pisma, fărância, dușmănia, și

toate relele combătute în învățăturile sale divine.

Să-l primim în plină curățenie sufletească între noi și să-l ascundem în inimile noastre pe nou născutul Isus, pentruca acolo unde e El nu e decât pace, bucurie, iubire, binecuvântare, mângâiere și mântuire, bunăvoință între oameni, iar de unde El lipsește, e mizerie, durere și suferințe. El e lumina celor căzuți în întunec, mângâierea celor intristați, bogăția celor săraci și fericirea celor bătâți de soarte!

Și astfel făcând, putem fi siguri, că ne sună și nouă cuvintele îngerești adresate odinioară păstorilor: „Marire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pre pământ pace între oameni bunăvoință“.

In jurul unei chestiuni delicate.

Un curent agil, și o vie mișcare s'a produs în timpul din urmă în stratul învățătorilor confesionali, în jurul uneia dintre cele mai delicate chestiuni.

Mănunchiul de învățători, cari suscitarea în publicitate această justă și veche dorință a dascălilor române, — au fost niște flintași foarte diociași, căci au atins totemul punctul, cătră care gravitează azi toată viața vegetală, și chiar intelectuală a societății omenești.

Gădilit odată acest „idol“ al „neamurilor“, — banul, — în rândurile corpului didactic rural încă a făcut, ca nuziunța în lupta pentru existență, să nu mai fie a unui singur om, sau a unui grup de oameni, — ci să devină un „ideal“ pentru întreg statul dascălesc.

Istoria ne dovedește cu acte și fapte, că orice mișcare înscenată în sinul unei societăți, dacă ea a isvorât din nevoile vieții sociale, — a produs o revoltă de astfel de sentimente și aspirațiuni, cari nici sub cnutul muscălesc nu se mai pot potoli.

Justă fiind și mișcarea societății dascălești, — și mai isvorând ea și din nevoile vieții sociale, — nu e mirare dacă a produs un elan de însuflețire, și a aflat un punct de simpatie în toate sufletele acelora pentru cari a fost creiată. Și până când însuflețirea și entuziasmul, — în direcția urcării salariilor dascălești, — n'a depășit barierele legale și constituționale, a aflat răsunet în toate inimile nobile, precum și în întreagă jurnalistică română din patrie.

Însă când s'a văzut, că această luptă pentru existență se agită și sbuciumă — sau mai corect zis — bucină — în mod nefiresc, „Telegr. Român“ în Nrul 103 din a. c. a cântat „rău de noroc“ mult trimbișatului congres — interconfesional. Meritul de a fi pus stavilă acestei porniri bolnăvicioase în sinul învățătorimei noastre revine deci „Telegrafului Român“. Aceasta ne-a dat să înțelegem, că noi învățătorii gr. or. români, nu putem face cauză comună cu cutare sau cutare „reuniune“ a unei alte confesiuni. Căci suntem atașați în serviciul școlilor Consistoriilor noastre confesionale, — și supuși suntem ordinilor acelora.

„Ancheta“, convocată pe 28 Decembrie v. a. c. la Sibiu, este deamă de biserică gr. or. română, pusă pe temelile celui mai larg constituționalism.

Această anchetă învățătorească va dovedi în larga lume, cumcă numai pe această cale trebuiesc rezolvate chestiile de drept și datorință într'o biserică unde domnește spiritul de ordine și disciplină.

Alegerile norocoase din conferințele districtuale vor trimite acolo floarea învățătorimei române gr. or. din Metropolia noastră.

Nu toți cei „chemăți“ au putut fi „aleși“ pentru a-și putea spune cuvântul în chestie la locul cuvenit. De aci nu urmează însă, că învățătorii neprovăzuți cu „credenționale“, să nu-și spună cuvântul într'o chestie, care li privește pe ei pe toți. Eu deci mi-o spun acum, pe calea acestui ziar.

Di ministru al cultelor luând la cunoștință gravaminele învățătorimei din

Ungaria, vine — și între aplauze frenetice, — promite dietei, că va prezenta în curând un proiect de lege în privința îmbunătățirii stării materiale a dascălului. Di ministru al cultelor prin aceasta va salvă învățătorimea maghiară din sbuciumul, — păgubitor pentru înaintarea învățământului rural, — al luptei pentru existență.

Acest neam dascălesc (adecă maghiar) va pomeni numele contelui Apponyi cu respect și reverință. Iar chipul dănsului va fi pus la loc de frunte în casele inv. maghiari, — între sfinți, presupunând că domnul ministru dela vorbe va trece și la fapte.

Dacă am putea măcar presupune, noi învățătorii confesionali, cum-că fără vr'o intențiune ascunsă ni se imbie și nouă aceeași urcare de salar, pe care di ministru o promite învățătorilor de stat, atunci noi de zece ori mai recunoscători ar trebui să-i fim.

Însă dacă am experiat îndelung, cum că în sufletul milostivului se ascunde gândul naibii; consider a fi o putrigăire morală în acel corp învățătorec, care ar striga „Osana“ umblând cu pasage din un discurs parlamentar în buzunar. Pentruca: „nimenea nu poate servi la 2 domni, căci au pe unul va iubi și pe altul va ură, au de unul se va ține și de altul nu va griji“... Și mai ales nu poate face acest lucru — deodată și cu — credință.

Prin aceea că am întinde mâna la com și prin urmare fără circumspecția cuvenită, după bucătura grasă ce ni-se ofere condiționat: am comite cel mai greu păcat contra demnității noastre naționale

Acest păcat s'ar perpetua până la a zecea sămânță și consecințele lui le-ar trage o generație după alta. Și numai prin ivirea și jertfirea de sine a unui Mântuitor politic de un mare, de un foarte mare talent, s'ar putea ispăși păcatul prin fii filor celor mai îndepărtați strănepoți ai noștri.

Nu — „banul“ — a fost stimulul, care a făcut pe înaintașii noștri a susținea sus steagul demnității naționale, intelectuale și morale în sinul poporului românesc, ci dragostea cătră tot ce e bun și plăcut. (A. Șaguna).

Banul și îmbuibarea au adus în toți timpii și pentru toate popoarele trândăvia cu ultima consecință — perirea.

De altcum urcarea salariilor învățătoriei în actualele împrejurări e o condițiune sine qua non pentru susținerea caracterului confesional al școlilor noastre și pe mai departe.

Părerea mea este însă, să nu se agite pentru urcarea acestora la o cifră mai mare decât 800 cor. cum a decis congresul nostru.

Însă nici chiar această urcare de salar să nu se facă cu — „prețul sângelui“.

Dacă se poate, augmenteze-se dela noi și prin noi înșine, dacă nu, a-și fi de părere, că numai în cazul acela să primim adausul dela stat, când s'ar pune acela (după modalitatea congruei) în o sumă generală la dispoziția P. Venerabilelor Consistoare, ca acestea apoi să le împartă învățătoriei. Dar fără nici o condițiune. Altcum din contră să se dea ordin strict organelor subalterne bisericesti, a nu cere dela stat adaus de salar sub nici o condițiune. Și dacă din cauza aceasta se va porni goană contra școlilor noastre și a noastră, pornească-se, închidă-ne școlile, arunce-ne în drum, că nu ne vom plânge, ci vom suferi în tăcere, căci „a treia zi“ este a celor drepti.

A perde un magazin întreg de grâu curat ca aurul pentru un bid de linte, nu zace în caracterul unui român — de omenie! „Ce bani trebu a celuia care se mulțamește cu morcovi? Ieri nu m'au amăgit banii tăi, azi nu mă sperie elefantul tău,“ ziceau strămoșii noștri — și tremură o lume de această „virtute română“.

Când scriu acestea să nu se creadă că a-și agită pentru neglijarea studiului limbei maghiare în școlile noastre populare. Doamne apără. Chiar din contră, cer să propunem cât mai multă limbă maghiară, pentruca pe deoparte „împlinim

legea“, iar pe de altă parte acest lucru îl pretind nevoile vieții sociale.

Sunt de principiul, ca să propunem nu numai 3 studii în limba maghiară, ci dacă se va cere chiar din toate obiectele de învățământ. Însă — posibilul. Și se facem lucrul acesta de bunăvoință, cu dragă inimă, nu în urma șicanelor.

Căci vai și amar de o astfel de școală unde învățământul se propune la — comandă.

Mi-am permis luxul a da în publicitate părerea mea individuală în chestia ameliorării salariilor învățătoriei.

Am spus-o fără rezervă, însă nu și fără oarecare sfială, căci chestiunea e prea delicată, și prin urmare nu oricărui nemernic al „Izrailului“ îi va fi dată posibilitatea a afla calea care duce la rezolvirea ei în mod mulțamitor și acceptabil din toate părțile și punctele de vedere.

Sunt sigur, că în urma acestei păreri sulate în publicitate voia fi timbrat din partea multor „soți de suferințe“ — și mai ales din partea celor iubitori de arginți — ca „trădător“ al cauzei comune.

Acei colegi însă, cari se vor putea desmărgini de egoizmul propriu, oamenii nepreocupați în special aceia, cari cunosc caracteristica vieții mele, că nu de dragul „tămărierii“, care ridicându-se în sus pierde, ea tot ce este. . . fum — am scris acestea, vor ține sigur cu mine!

Dascălul Ioan.

Incunoștințare.

Aduc la cunoștința dlor bărbați de încredere ai Consistoriilor episcopale și delegați ai anchetei învățătorești că în ziua întrunirii anchetei, Joi, în 28 Decembrie a. c. la 8 ore a. m., în biserica catedrală se va servi sf. liturgie împreună cu chemarea sfântului duh, la cari acte religioase sunt poftiți a participa toți domni membri ai anchetei.

Sibiu, 21 Decembrie 1906.

Dr. E. Roșca
comis. cons.

Câteva pagini

din istoricul bisericii celei noi din Sibiu de sus.

Conferință publică, ținută cu ocazia concertului aranjat la sfințirea bisericii în 8 Oct. 1906. (Urmare).

Ca al treilea mijloc amintesc momentul religios și moral. Oamenii s'au instruit, că a jertfi pentru acest fond face chiar atât, cât a lucra pentru binele bisericeii. Deosebirea între jertfele de acum și jertfele martirilor din vechime e numai atât, că aceia își jertfeau viața pentru biserică, iar noi ne jertfim averea, care și ea cu sudoarea feței se câștigă. Ca biserica din a sa parte să se arete recunoaștoare pentru jertfele oamenilor, s'au introdus servicii divine publice pentru binefăcători. Pentru ceice reposaseră deja, la zile anumite se slujiau părăstase ș. a. m.

Armată cu aceste mijloace cărna biserică, în scopul măririi fondului zidirei bisericeii și peste tot a averii bisericesti, a început lupta sa obositoare și migăloasă.

Pe lângă administrația și manipulația corectă a banilor s'a făcut tot posibilul ca să se afle toate izvoarele de venit posibil, scurgându-le în fondurile bisericeii. Devisa era: Nimic pentru persoane, totul pentru biserică! Până și epitiimiile (canoanele) dela mărturisiri intrau în fondul bisericeii, ca să retac alte.

Paralel cu această acțiune s'a introdus obiceiul colectelor în popor, care înainte vreme lipsia.

Colectele le făcea comitetul și epitropia, împărțindu-se în grupuri de câte 2-3 persoane, pe la casele oamenilor. O colectă se termina în o singură zi în întreagă parohia. Se primeau bani, bucate ș. a. Silă nu era: cine ce da de bunăvoință aceea se primea. Cine nu da nimic, nici o vorbă nu era apostrofat. Cazurile aceste altfel au obvenit mai rar, căci 1-2

cupe de bucate tot insul putea jertfi. Seara — după terminarea colectei — listele se sunau și se făceau dispoziții a se prefăce în bani, bucatele ducându-se pe piața din Ofenbaia ori Câmpeni. De cele mai multeori se cumpărau de oamenii din comună. În una din Duminecile următoare se da de seamă și poporului în biserică de cele ce s'au întâmplat, numind cu numele și aducând elogiul donatorilor.

Colectele s'au repetat an de an, eventual și mai des. Rezultatul lor la început a fost modest, ca toate lucrurile noi. Cu timpul s'au dat oamenii cu ele, prestând din ce în ce mai mult. Colecta din urmă dacă nu mă înșel a avut de rezultat peste 1000 cor.

A treia acțiune a fost câștigarea de donațiuni și legate pentru biserică și fonduri.

Oameni pioși în toate timpurile au fost și sunt. Pietatea zace de cele mai multeori ascunsă ca jărăticul în cenușă, dacă nu-i cine să dea vânt, adică impuls, ca pietatea să se poată manifesta și în fapte. În Sălciua-de-sus au existat și există inimi bune și darnice. A trebuit pornit numai cuvântul (nainte vreme neexistent), ca să se obțină un întreg șir de donațiuni. Conturile bisericești din acest restimp sunt martore despre cele ce s'au primit. Monografia bisericești ar scoate multe lucruri interesante la iveală, căci nu sunt rare nici cazurile cu fileră văduvei sărace din evanghelie.

Biserica a primit donațiuni și legate în bani, ca și pământuri. Pe când înainte vreme biserica nu dispunea de nici un pământ, care să-i aducă arândă anuală, acum dispune de câteva parcele, mici e drept, dar tot îi asigură venit anual de 80—100 și mai bine coroane.

Grație acestor și altor acțiuni s'a putut ajunge ca îmbunătățirile în averea bisericească să corăspundă anual sumelor 500—1000 coroane, încălzind inimile și dând speranță astfel, că visul mai curând ori mai târziu devine realitate.

Cum s'a adunat capitalul? Rând pe rând cum adună albină mierea când zboară dela floare la floare. Deosebirea între lucrarea albinei și a cărmei bisericești din loc e numai aceea, că pe când albină, adunând miere, se îndulcește și ea, gustându-o, pe atunci conducătorii de aici n'au gustat nici o dulceață, ba din contră ostenelele și amarul le-a fost răsplata în tot decursul vremii.

Dator sunt a releva cu laudă la acest loc, că deși comitetul și epitropia mult au alergat, mult au ostenit adunând bani, făcând colecte școlare, nime n'a avut și nu are nici o rerunerare bănească. Diregătorii bisericești în această comună sunt diregătorii de onoare. Nici pentru călătoriile pe la Câmpeni, Ofenbaia etc. n'a cerut și n'a primit nime nici un diurn, deși se știe, că acele sunt împreunate cu perdere de timp și spese. Cu laudă voi aminti și al doilea fapt, că buna înțelegere dintre conducători n'a lipsit nici odată, nici pe un moment.

Deosebiri de vederi n'au fost, ori de au fost, minoritatea s'a supus totdeauna majorității, convinsă fiind că majoritatea servește bine bisericești ca și ea.

(Va urma).

Răscumpărarea felicitărilor

de Anul-Nou 1907 în favorul Muzeului istoric și etnografic al „Asociațiunii”.

Avem onoarea a mulțami următorilor P. T. domni cari și-au răscumpărat felicitările de Anul-nou în favorul Muzeului Asociațiunii:

Alexandru Mocsonyi, Birchiș, 30 c., George Romanul, protopop, Deva 10 coroane, Arseniu Bunea, secretarul comit. școlărilor grănițarești 2 cor., Dr. Eugen Piso, avocat, ambii din Sibiu, Dr. Aurel Novac, deputat dietal, Biserica-albă, ambii câte 10 cor., Nicolae Hențiu, not., Săliște 5 cor., Ioan St. Banciu, comer., Săliște 5 cor., Ioan Fanea, not. com., Tălmacel 2 cor., Dionisie Făgărășan, profesor, Brașov 4 cor., Simeon Andron, inv., Saravale, Elie Câmpian, vice-protop., Gyó-Szent-Miklos, Alexandru David Denescu, preot, Vașlab, fiecare câte 1 cor., Ilie Dobrotă, preot, Poiana 2 cor., Elena Petrașcu, directoara internatului 6 cor., Au-

rel Popescu, comerciant 2 cor., ambii din Sibiu, G. N. Negoescu, preot, Intorșăture-Buzăului 2 cor. George Vlăsa, preot militar, Eger 10 cor., Dr. Vasile Bologa, dir. școl., Sibiu 4 cor., Avram P. Păcurariu, protop., Hunedoara 4 cor., Isăia Henteș, preot, Oena-Sibiului 3 cor., Ioan Pamfilie, arhitect, Sibiu 3 cor. În total 229 cor.

Sibiu, 3 Ianuarie 1906.

Prezidiul „Asociațiunii”:

Iosif Sterca Șuluțu.

NOUȚĂȚI.

Sfintele sărbători ale Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iesus Christos dorim să le petrecă în pace, voe bună și deplină sănătate toți cetitorii, colaboratorii și corespondenții ziarului nostru.

Suplement. La numărul de față al ziarului nostru e alăturat un suplement de o coală, cu următorul cuprins: Regulament pentru parohii. Christos Mântuitorul de G. S. Petroff. Maria și îngerii. Ucenicul. Crăciunul în Vifleem. Pomul de Crăciun.

Din cauza sfintelor sărbători ale „Nașterii Domnului”, numărul prezim al foii noastre apare Vineri după omezi.

Dela comitat. Comisiunea administrativă a comitatului Sibiu și subcomisiunile ei țin ședință în 10 Ianuarie n. la orele 3 d. a. în sala mică a casei comitatense.

„Românul” Ziarul din Cluj „Erdélyi Hirlap” încă aduce știrea că pe Crăciunul nostru apare primul număr al marelui ziar românesc din Budapesta „Românul”. Și nici nu protestează, că întemeetorii l-au botezat „Românul”, iar nu „Valahul”, cum ar fi trebuit să-l boteze, după judecata sa. Să fie aceasta o trecere cu vederea, ori o îndreptare spre bine?..

„Țara noastră” se numește revista populară, care cu începere dela 1 Ianuarie v. apare aici în Sibiu, ca organ al „Asociațiunii.” Redactarea este încredințată domnului secretar al „Asociațiunii”, Octavian Gog.

Alegeri de preot. Dumineca trecută s'a săvârșit alegere de preot în comuna Cupșeni, ales fiind cu aclamație abs. de teol. Augustin Cupșa. Tot așa a fost ales în comuna Sebeșul mare abs. de teol. Aurel Muntean.

† Generalul Priboian, mareșalul curții regale din București a decedat, în urma unei boale de stomac, în etate de 58 ani. Inmormântarea s'a făcut Joi cu solemnitate mare.

Vin culiciei. Boerii de pământuri din comitatul Timiș au hotărât în zilele trecute să aducă culiciei, muncitori de pământ, din China, cu cari să-și lucre moșiile. Zece domenii au iscălit până acum această învoială. Frumoase vremuri am ajuns. Adică nu le pasă acestor boeri că poporul emigrează, ducă-se tot de partea lor. Ei vreau să-și aducă culiciei, și pot să o facă, doar ei sunt adevărații patrioți (!) și prin acest fapt vreau să aducă numai bine în țară. Halal de acest bine.

Din Basarabia vine știrea, că din 8 Decembrie v. se propune limba română în seminarul din Chișineu, deocamdată în mod facultativ și numai în clasele superioare. Profesor de limba română e domnul Gr. D. Constantinescu, absolvent al facultății teologice din Kiev.

Episcopii francezi. S'ar crede că lupta între biserică și stat în Franța ar fi rezultatul unei porniri vrășmașe bisericești mai de curând. Antagonismul a existat din vremile cele mai vechi. O dovedește aceasta martiriul unor episcopi din diferite vremuri, neamintind de suferințele preoților, cari multe au trecut fără să le mai înregistreze cineva. Astfel la 1793 monseniorul Guignet a murit pe eșafod, la 1815 a fost slungat cardinalul Maury, asemenea cardinalul Di Anelen la 1830, mons. Affre la 1848 e ucis pe o baricadă, mons. Sibour la 1859 e asasinat, mons. Darbory la 1871 e împușcat, iar cardinalul Montagnini a fost scos din țară în zilele trecute.

Concert în Deva. Tinerimea română din Deva invită la concertul ce-l va aranja cu concursul corului mixt al bisericești gr. or. rom. din Dobra sub cond. dlui Toma Roșu dir. școl. și cu binevoitorul

concurs al D-șoarei N. Krefli și a d-lui Alex. Schuster, Marți în 26 Dec. st. v. (8 Ian. st. n.) a. c. a doua zi de Crăciun în sală „Redout” din Deva. Începutul la 8 ore seara. Venitul curat este destinat pentru înfrumșetarea bis. gr. or. din loc.

Teatru în Ludoș. Corpul învățătoresc dela școala greco-orientală română din Ludoș invită la serata declamatorică-teatrală urmată de dans care se va aranja Miercuri în 27 Decembrie st. v. a. c. (a treia zi de Crăciun) în sala cea mare a școlăi. —Începutul la 7 oare seara.

Daruri de Crăciun săracilor noștri La apelul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru darurile ce se vor împărți între săracii la Crăciun, au mai dăruit: Dna Maria Cunțan, 2 cor.; Ana I. Popa, v. d. adv. în memoria soțului său Ioan Popa, 10 cor.; Dr. T. Brediceanu, secr., Iul. Enescu, P. Tincu, R. Ardelea, B. P. de Harșan adv. Reinert, tâlpar, Baptist Boiu, Aur. Popescu, comers., Dom. Rațiu, Petru Ilieș, compactor fie care câte 2 cor.; Tr. Popescu, A. Odor, P. Sîmion, Comanescu, Moravet, argintar, Demetriu Herbay, Eugen Vancu, fiecare câte 1 cor.; Ilustra Doamna Moldovan, 5 cor.; Dr. C. Ickeli, comers., 10 cor.; Emilia Dr. Rațiu, 3 cor. Iosif Barbu, restaurateur, 4 cor. 4 cor.; Ludvig Ferencz, croitor, 5 cor. d-șoara Elena Petrașcu, directoarea internatului „Asociațiunii”, 10 cor.; „Școala de menaj”, 5 cor.; Victor Păcală, prof. 1 cor. 70 bani și dna Luiza M. Lazar, soție de asesor cons. 5 cor.; Ganter, covrigar, 20 coroane, Anton Drexler, tapasier, cor. 1:50 N. N., Arseniu Bunea, secretar, Il. Sa Dl Dr. Atan. Marienescu, fie care câte 2 cor.; Dna Maria Dragits din Săliște; 1 roc pentru băieți, 1 pălărie, 2 cămăși, 1 tricout, o rochie de fetițe; dua Maria Dr. Crișan 1 jachetă mare de iarnă, 1 mică de iarnă; dna Ana Dr. Moga, 1 haină și o bluză, 3 cămeși de băieți, 4 pălării.

Ziare curioase. De curând a apărut o istorie a ziaristicii universale de un italian. Acesta amintește câteva ziare foarte curioase. Astfel „Luminaria” din Madrid apărea cu litere cari străluciau noaptea, încât o puteai citi oricând. În America apare un ziar din aluat care are favorul că după ce îl cetești îl poți și mânca. „Biensetre” din Paris garantează o anumită pensie abonatilor după 30 ani de abonament neîntrerupt. „Naiade” se tipărește pe hârtie impenetrabilă. O poți citi și în apă. „Grand Journal” se tipărește pe pânză. „Fazolotto” se putea întrebuițea de batistă după cetire. „Giornale per Funatori”, se tipărește pe hârtie de țigaretă. „Constellation” din 1858 din New-York era de 2:55 metri lat și 4:78 de metri lung. De altfel și azi ziarele scandinave se tipăresc în astfel de formate colosale încât e un chin să le cetești.

Telefon fără sârmă. După telgrafia fără sârmă era natural să vină și telefonul. Și a isbutit și acesta. De curând s'au făcut încercări între Berlin și orașul Nanen, depărtare de 40 de chlm. și a succes foarte bine.

Câte cuvinte folosim când vorbim? O revistă engleză scrie, că dintre toate limbile, engleza are cele mai multe cuvinte. În dicționarul cel mare englez sunt trecute 350,000 de expresii originale engleze ori anglizate. Din această înmășă comoră de cuvinte însă foarte puțin se întrebuițea în viața zilnică. Scriitorii clasici englez, Shakespeare, cel mai variat în aplicarea cuvintelor, nu s'a folosit în multe sale scrieri dramatice decât de 16,000 de cuvinte, iar Milton, alt scriitor mare, numai 8.000 de cuvinte. În zilele de astăzi, un om cult, pentru ca să se poată înțelege perfect de bine cu semenii săi, e destul dacă cunoaște 3—4000 de cuvinte. În păturile mai puțin inteligente oamenii se folosesc numai de vre-o 500 cuvinte. Iar țărani dela sate se înțeleg și numai cu câte 200 de cuvinte. Firește, Englezul vorbește de țărani săi. Țăranul român însă, care posedă o mare bogăție de cuvinte, folosește în comunicația zilnică sigur mai multe cuvinte decât oricare alt țăran.

Tulipanul. La gara de vest din Pesta au fost expedate în zilele trecute patru lazi mari pline cu — tulipani. Și această floare coaliționistă — agrară — feudală — prefăcută în simbolul șovinismului, a fost expedită tocmai la — Praga. Cum la Praga?! Ce să caute la Praga? Doar nu se vor fi entuziasmat îndărjii Cehi pentru frumoasa pornire tulipanistă din Ungaria? Așa se întrebă toată lumea care auzia de cele patru lazi. Răspunsul e însă foarte simplu: La Praga, pentru că de acolo au venit. Acolo a fost fabricat tulipanul în vestmânt de bronz și porțelan și acum intristat se întoarce la vatra părintească, pentru-că nimăru nu-i mai trebuie.

Are „Societatea tulipanistă” destul năcaz cu cele vro 80 mii. cor. neincasate încă de pe spatule miilor de tulipane ruginite deja. Pe cât de repede s'a însuflețit de el, tot așa de repede caută acum să se mântue de dânsul, îl — retrimite la Praga.

Pleacă iubite tulipan. Du vrednicilor Cehi un cald salut și spune-le că în țara asta nu-i loc pentru tine, că.. a fost odată vremea tulipanului care s'a închis însă în povestea tristă a celor patru lazi.

Petiție uriașă. Un deputat al parlamentului englez, membru al societății pentru apărarea animalelor, a prezentat dietei o petiție uriașă pentru apărarea cânilor. Petiția e iscălită de 400 mii de oameni, are o lungime de 15 chlm și o greutate de 250 kilograme.

Cetitorii noștri se vor dedă ușor cu „Emulsionul” lui Scott, un leac de casă care este de present oleul simplu de pește deoarece e mai gustos și mai ușor de mistuit. Copiii iau „Emulsionul” lui Scott cu plăcere. Să capătă în farmacia.

O socoteală publică.

Din faptul, că după o căsuță a nevastei mele trebuie să plătesc statului atâta dare, încât socotită dublu, (un drept pe care mi-l acordă legea ungurească) ating măsura de a fi trecut între viriliștii suplenți ai unui comitat sărac cum e al Sibiului, domniul dela „Erdélyi Hirlap”, patrioticul ziar din Cluj, au tras concluzia, că cine știe ce afacere bună am făcut eu cu editarea publicațiunii „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară,” op din care au apărut până acuma patru volume?!

Spre liniștirea domnilor dela „Erdélyi Hirlap”, dar și spre orientarea altora, dau publicității rezultatul socotelilor încheiate cu finea anului 1906. E următorul:

Volumul I al „Cărții de Aur”, tipărit în 1000 exemplare în anul 1902 (hârtie, tipar, compactor, poștă), a costat . . . C. 2,954.36
Volumul II, tipărit în același an tot în 1000 exemplare, a costat . . . „ 2,893.40
Spesele avute cu procesul intentat volumului prim „ 528.—
Volumul I, scos în ediție nouă în a. 1904, a costat „ 1,264.42
Volumul III, tipărit în 560 exemplare în anul 1905 (hârtie, tipar, compactor, poștă) a costat . . . „ 2,302.20
Volumul IV, tipărit tot în 560 exemplare în a. 1906 (hârtie, tipar, compactor, poștă), a costat . . . „ 2,388.—
Cheltuelile de proces ale statului, cari se încasează dela mine în rate lunare . . . „ 1,784.—
Laolaltă . . . C. 14,114.38

Pentru acoperirea acestor cheltueli am primit în prețul opului:

*În anii 1902—1903 . . . C. 2,858.—
În anii 1904—1905 . . . „ 3,214.—
Premiul Academiei Române în anul 1905 . . . „ 1,230.—
În anul 1906 . . . „ 4,007.—*

Laolaltă . . . C. 11,309.—

*Rămâne deci o pierdere de C. 2,805.38
Afacerea e deci atât de splendidă, încât bucuroși aș da orișicui sarcina de a edita celelalte patru volume cari mai sunt de tipărit, chiar și domnilor dela foaia patriotică din Cluj.*

Sibiu, 3 Ianuarie n. 1907.

Teodor V. Păcățian.

Teatru.

*Sâmbătă: Rosenkranz und Guldennstern, comedie în 3 acte, de M. Klapp.
Duminecă d. a.: Max und Moritz, piesă în 7 tablouri, de L. Günther. Seara: Die Lustige Witwe, operetă în 3 acte, de V. Leon și L. Stein. Musica de Frantz Lehar.
Luni: Das liebe ich. Marți: Othelo.*

Cărți și reviste.

„Cartea de Aur“ vol. IV. A apărut vol. IV din „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară“, de Teodor V. Păcățian. În volumul acesta sunt publicate vorbirile deputaților români rostite în dieta țării în sesiunea parlamentară din anii 1865—68, și e dată în întregime, după notele stenografice, discuția asupra legii de naționalități, votată la finea acestei sesiuni. La finea volumului e dată apoi și lista abonaților. Volumul are 864 pagini, formatul celorlalte volume, și costă 10 cor. exemp. broșat, 12 coroane cel legat. Cu același preț se dau și celelalte volume anterioare. Comandate toate volumele deodată, se acordă, la cerere, înlesnire de plată, care se poate face în rate lunare. A se adresa autorului publicațiunii, în Sibiu, (Nagy-szeben).

Călimdarul arhidiecezan. În izile acestea a ieșit de sub teascu tiparului călimdarul arhidiecezan pe 1907 întocmit în special pentru trebuințele arhidiecezei noastre române gr. ort. de Sibiu. În literatura noastră calendaristică acest călimdar are un rost foarte important, câtă vreme este menit ca el să fie izvorul informator cel mai exact al preoților în toate chestiile de administrație bisericească. În lungul șir de 56 ani de când a început să apară neîntrerupt hotărât, că și-a avut merite netăgăduite, fiind în vremile dela început în multe case preoțești singura carte de cuprins lumesc în mijlocul bucoavelor sfinte bisericești, din cari își adăpă sufletul cucernic preotul și familia lui.

Astăzi călimdarul peste tot în sinul preoției a ajuns un simplu informator de cronologie, iar călimdarele bisericești în special numai simple enciclopedii ale chestiilor de administrație bisericească.

Preoțimea noastră și peste tot poporul nostru a ajuns la un grad de cultură îmbucurător, iar călimdarele noastre în general nu prea corăspund acestui progres cultural. Ele au rămas tot pe treapta de acum 20—30 ani, ba unele au dat chiar înapoi și n-au ținut cont de mersul înainte al culturii. Acomodat acestui progres ar trebui să se alcătuiască astăzi călimdarele noastre. Ceeace se dă în ele să fie adevărate mărgăritare de lectură pentru că să poată satisface caracterului enciclopedic al călimdarului și gustului de cetit destul de desvoltat al poporului nostru.

Călimdarul arhidiecezan pe 1907 se prezintă bine. Pe o întindere de 212 pag., mai mare ca în trecut, călimdarul aduce un material bogat și bine ales. Pe lângă obicinuitele date statistice șematismul se prezintă amplificat cu date proaspete revăzute. Aproape toate tractele au satisfăcut dispoziției mai finale de a așterne aceste date cât se poate de exact.

În partea literară la loc prim se dă un frumos articol despre *catedrala* noastră din Sibiu și serbările grandioase ale sfințirii. Pornind dela frumoasele cuvinte ale dlui Dr. A. Mocsonyi rostite cu prilejul parastasului pentru marele Andreiu se reproduc șirele de preamărire la adresa acestui praznic scrise de Gh. Tulbure, mântuind cu vorbirea dep. sinod. dl M. Cirlea.

Se reproduc apoi două articole ale dlui N. Iorga: „*Uela Predeal la Brașov*“ și „*Orășul Făgăraș*“ din cartea sa „*Neamul românesc din Ardeal*“. Un frumos articol despre „*Alcoolismul și școala*“, de prof. *Aurel Bratu*, apoi două capitole din admirabilele descrieri ale poetului *Alca. Vlașuța*, „*România pitorească*“ și o schiță „*Cina*“ de bine aprepțiatul dascăl *Ion Ciocârlan*.

Mai cuprinde călimdarul un număr frumos de poezii: de *Oct. Goga* „*Așteptare*“, *Ecaterina Fitiș* „*Dor de primăvară*“, *Sebast. Stanca* „*Seara*“ și o colecție de *versuri religioase*, iar la urmă se încheie cu un articol economic despre cruțarea pasărilor de *Sofia Nădejde* și conspectul târgurilor îndreptate după relațiile oficiale ale protopresbiterilor.

Călimdarul se poate procura dela librăria arhidiecezană din Sibiu și costă 80 fileri cu șematism și 40 fileri fără acesta.

„*Candela*“ nr. 12. Continuă studiile cu larg temeiu ale dlilor Dr. Tarnavski și Dr. Voiutski, câțiva articoli în limba rusească și la urmă comunicări și cronică bisericească.

„*Manual de limba germană*“, de Dr. Const. Lacea, profesor în Brașov. Partea III. și IV. Cuprinde 51 exerciții de limba

germană, parte nemțește, parte românește, preșerate cu poezii nemțești, apoi reguli gramatice și explicarea exercițiilor, iar la urmă un apendice cu mai multe bucăți de cetire alese și un mic vocabular. Prețul 2 cor. 50 fileri.

„Emulsion“-ul lui Scott

e totdeauna de aceeași calitate, pentru că la prepararea lui se folosesc cele mai fine materiale, se întrebunțează exclusiv numai cel mai prima oleu de pește medicinal-norvegian, deasemenea și celelalte părți constitutive sunt numai de cea mai fină calitate. De aici provine și puterea cea mare de nutrire și vindecare a „Emulsion“-ului Scott și care e așa de mult apreciată de domni medici, așa că azi cu preferință prescriu tinerilor și bătrânilor „Emulsion“-ul lui Scott ca un mijloc excelent de nutrire și vindecare. „Emulsion“-ul lui Scott întrece în efect cu mult oleul simplu de pește. XII 252 3—5

Pescarul cu batogul cel mare este dovada pentru adevărata procedură a lui Scott.

Trimițându-se 75 fileri în mărci postale, și amintind de jurnalul acesta se trimit sticle de probă franco de cătră:

Dr. EMIL BUDAI, „Stadapothek“ BUDAPEST, IV., Váci-uteza 34/50.

Prețul sticlei originale: cor. 250. Se capătă în toate farmaciile.

Nr. 53—1906

[310] 2—2

Publicare de licitație.

Comuna bisericească orientală română din Sebeșul-săsesc, dă în întreprindere adaptarea bisericeii din sus, pe calea licitațiunii publice, ce se va țineă Duminecă, la 21 Ianuarie (3 Februarie) 1907, la 2 ore p. m. în școala română din Sebeș.

Prețul de strigare 6300 Cor. Licitanții au a depune înainte de începerea licitațiunii vadiu de 5%. Tot materialul necesar la adaptare are să-l deie întreprinzătorul.

Sunt admise și oferte închise, provăzute cu vadiu de 5% și cu declarațiunea, că respectivul cunoaște condițiunile de licitare și se supune lor. Ofertele închise sunt a se înainta înainte de începerea licitațiunii.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial.

Sebeșul-săsesc, 15/28 Decembrie, 1906.

Comitetul parohial:

Sergiu Medean
prezident

Ioan Pavel
notar.

Biblioteca

„*Renninei române de agricultură din comit. Sibiu*“.

La librăria arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare următoarele cărți:

Nr. 1.	Ținerea vitelor, de E. Brote K	—24
” 2.	Trifoiul, de Eugen Brote	—24
” 3.	Prăsirea pomilor, de D. Comșa	—24
” 4.	Legea veterinară, de învățătorul Muntean	—80
” 5.	Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	1-60
” 6.	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	—70
” 7.	Statutele tovărășiiilor agricole	—
” 8.	Statutele insoțirilor de credit (Raiffeisen)	—
” 9.	Povețe pentru stăpîirea gâncilor de Maiu	—10
” 10.	Darea pe vinuri și favorurile (Inlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vii	—
” 11.	Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredolesc mugurii	—10
” 12.	Scurtă povățuire la stăpîirea șoarecilor de câmp	—10
” 13.	Cum să îmblătim orzul de bere	—18

Magazin de specialitate!

Mare depozit de
juvaericeale, aurării, argintării, oroloage
de aur și de argint, pentru domni și dame
toate noutăți.

A. MORAWETZ, juvaer și gravor.

Sibiu, strada cisnădiei nr. 14.

[74] 40—

Aur și argint vechiu se cumpără ori se primește ca plătire.

ÎN 6 ZILE
LA
AMERICA

Transport de persoane
in
Canada și Argentina.

Cereți clarificări.

E de ajuns carte postală.

Răspundem în românește.

Falk et Comp.

Secția românească.

Hamburg

Strada Raboisen Nr. 30.

257 12—26

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

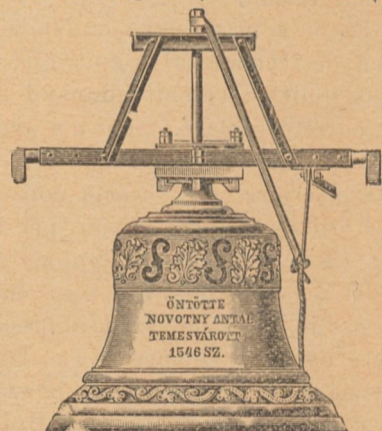
ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (119) 3—41

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

NOU!

NOU!

Somatose

fluide.

Mijloc tonic

producător de apetit și întăritor de nervi.

(63 a) 23—26

Regulament pentru parohii.

Congresul național-bisericesc al bisericii gr. ort. române din Ungaria și Transilvania a votat în sesiunea din urmă, pe lângă regulamentul publicat în nrul 138 al ziarului nostru, despre procedura judecătorească în cauze disciplinare, încă și un al doilea regulament nou, despre parohii, stabilind în acesta bine împărțirea parohiilor în clase, sistemizând venitele parohiale și modul prevederii cu preoții necesari a parohiilor devenite vacante.

Regulamentul acesta intră în vigoare cu ziua primă a anului 1907. Il publicăm deci și în coloanele ziarului nostru, în text autentic, după cum urmează.

Regulament

pentru parohii în provincia metropolitană a bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania.

Pe temeiul principiilor fundamentale din statutul organic, privitoare la organizarea, regularea și îndeplinirea parohiilor, se statorosec următoarele norme:

I. Regularea parohiilor.

§. 1.

Intr'o comună politică de regulă este numai o parohie cu un paroh, un sinod, un comitet și cu o epitropie parohială.

Dacă însă în vre-o comună politică trebuințele spirituale ale credincioșilor, sau situațiunea locală, reclamă instituirea mai multor preoți, se pot sistemiza mai multe parohii.

§. 2.

Parohiile existente nu se pot desființa.

§. 3.

Parohii de sine stătătoare pot deveni: a) filiile, dacă numărul credincioșilor trece peste 100 suflete; dacă parohul din materă nu e în stare a îndeplini trebuințele sufletești, fie din cauza numărului mare al credincioșilor din materă, fie din cauza depărțării de materă peste 5 kilometri, — având a contribui la susținerea parohului cu toate prestațiunile uzitate și conserise;

b) acele comune bisericesti, cari se înființează prin colonizări de credincioși de ai bisericii ortodoxe române, prin lucrători de mine, fabrici sau alte stabilimente, sau prin treceri în număr mai mare dela alte confesiuni la biserica ortodoxă.

§. 4.

Fiind într'o parohie mai mulți preoți, aceia împlinesc serviciul public bisericesc pe rând cu săptămâna; iar în comune cu mai multe biserici se perondează preoții cu serviciul dela o biserică la alta, după praxa îndatinată.

Cât pentru celelalte funcțiuni preoțești, acelea le împlinesc fiecare preot la poporeni săi; iar unde poporul n'ar fi împărțit, acolo toate funcțiunile se îndeplinesc pe rând cu săptămâna.

§. 5.

Oficiul parohial îl reprezintă în afară președintele sinodului parohial

Fiind într'o parohie mai mulți preoți, oficiul parohial îl poartă parohul cel mai bătrân în serviciu; iar în parohiile protopresbiterale — protopresbiterul.

Dacă parohul mai bătrân nu este în stare a purta agendele împreunate cu acest oficiu, consistorul eparhial designează — după ascultarea protopresbiterului — pe alt preot din parohie de conducător al oficiului parohial și de președinte al sinodului, în care caz, acesta devine și membru natural al comitetului parohial.

Parohul, conducător al oficiului parohial, drept recompensă pentru afacerile ce le are ca atare, va folosi casa parohială și cele ce-i aparțin, în lipsa aceleia va primi eventual o altă remunerație amăsurată.

§. 6.

Parohul, președinte al sinodului, este responsabil pentru convocarea în termen statutar a sinodului parohial, pentru conducerea aceluia, pentru ordinea ce are a se observa în sinod, pentru convocarea în termen de cel mult 8 zile a comitetului parohial, după ce a urmat alegerea nouă a comitetului și a epitropiei, ca acestea să se constituie, să intre în funcțiune și să funcționeze regulat; asemenea pentru purtarea exactă a conseripției poporului, a condiceii, a matriculelor și a protocoalelor comitetului și sinodului parohial, mai departe pentru îndeplinirea la termen a ordinelor primite dela autoritățile bisericesti și peste tot pentru ținerea în ordine a arhivei parohiale cu toate cele ce aparțin aceleia.

§. 7.

Dacă într'o parohie este numai un preot, și acela din cauza neputinței dovedite, sau fiind parohul totodată protopresbiter, din această cauză nu poate împlini singur oficiul parohial: cerând dansul și fiind și dotațiune corăspunzătoare, i-se poate da capelan temporal, iar lângă protopresbiter, ca paroh, se poate sistemiza numai o capelanie permanentă.

Capelanul temporal trebuie să aibă calificația recerută pentru parohia respectivă, și se alege după dispozițiile statutului organic §§. 7, 9, 13 și 23; apoi în caz de vacanță a parohiei, urmează ca paroh, fără a se mai face altă alegere.

Înainte de a se alege vre-un capelan, consistorul eparhial, consultând sinodul parohial concernent, va satori cu consenzul parohului raportul dintre paroh și capelan, precum și proporțiunea venitelor, în modul cel mai convenabil pentru ambi.

În cazuri extraordinare, când preotul este neputincios și aceasta se constată și din partea consistorului: sinodul parohial este îndreptățit a cere capelan chiar și fără învoirea parohului.

§. 8.

În eparhiile, cari au fonduri de penziuni, ori de ajutorare, parohul neputincios poate cere penzionarea după normele statutului fondului de penzii, respective consistorul îl poate penziona și din oficiu, sau pe cale disciplinară prin sentința intrată în valoare de drept.

II. Verificarea listei membrilor sinodului parohial.

§. 9.

Conform §-ului 6 din statutul organic, în fiecare parohie trebuie să fie stabilit numărul membrilor sinodului parohial în o consemnare oficială, numită: *Lista membrilor sinodului parohial*.

Consemnarea membrilor sinodului o face conducătorul oficiului parohial și o rectifică comitetul parohial în conțelegere cu oficiul parohial, la finea fiecărui an solar, și se publică în biserică cel puțin cu 8 zile înainte de ținerea sinodului ordinar.

Reclamări contra listei membrilor, din motiv, că vre-unul neîndreptățit a intrat în ea, se fac în scris sau cu vorba la sinodul proxim ordinar.

Drept de a reclama are fiecare membru al parohiei, respective filiei, atât pentru sine cât și pentru alții, respective contra altora.

Contra deciziei sinodului parohial în afacerea listei membrilor sinodului parohial, se poate face în termen de 14 zile recurs la consistorul eparhial; recursul acesta însă nu împiedică punerea listei în aplicare.

Contra deciziei consistorial în afacerea listei membrilor sinodului parohial, nu se admite recurs.

Lista membrilor sinodului se statorosește ca obiectul prim al sinodului ordinar; se autenticează în fața sinodului și se subscrie de președinte și de notar și se pune în aplicare imediat, având valoare până la proximul sinod ordinar.

Lista originală se păstrează la oficiul parohial și pentru orice trebuințe oficiale se extradă numai în copie autentică.

Neobservarea acestor dispoziții formează pentru parohul-președinte al sinodului delict disciplinar.

III. Îndeplinirea parohiilor.

§. 10.

Parohiile devin vacante prin:

- moartea,
- resignarea,
- strămutarea,
- amovarea,
- destituirea și
- prin penzionarea parohului.

§. 11.

Murind parohul, — președintele sau notarul comitetului parohial, sau epitropul cel mai bătrân, face îndată arătare despre aceasta protopresbiterului tractual, care este dator a merge în persoană la înmormântarea răposatului, sau a delega pe un alt preot ca substitut al său.

După finirea ceremoniilor funebreale, sau în una din zilele următoare, protopresbiterul, respective substitutul său, în prezența comitetului parohial ia în seamă tot ce a fost la parohul răposat din lucrurile ce se țin de averea bisericii, respective de oficiul parohial, și le încredințează pe lângă inventar administratorului parohial, iar dacă răposatul a fost președintele comitetului, tot cu această ocaziune se alege alt președinte al comitetului.

Un exemplar al acestui inventar se subșterne consistorului eparhial.

Va eruă apoi: dacă și cât a rămas dator parohul răposat ori cassei bisericesti, ori în contribuția și echivalentul regesc după sesiunea parohială, ori în sidoxia episcopicească și competența protopopească sau alte obligamente, și constatându-se atari datorii, va întreprinde pașii necesari pentru asigurarea și respective depurarea aceluia din lăsamântul preotului, iar în lipsa vre-unui lăsamânt, din partea disponibilă a venitului intercalar al parohiei.

Parohia rămasă fără paroh, protopresbiterul o încredințează spre administrare în mod provizor unuia dintre preoții învecinați, până când va face consistorul altă dispoziție.

În fine se deliberează în comitetul parohial asupra întregirii postului vacant. Protocolul ședinței comitetului se înaintează mult în zece zile consistorului eparhial.

§. 12.

Preotesele văduve și orfanii minoreni ai parohului răposat rămân în casa parohială 6 luni și au drept la jumătate din venitul parohiei un an întreg după moartea parohului. Erezii maioreni precum și cei de sine stătători nu au dreptul la venitele parohiei.

§. 13.

Devenind în orice mod vacantă o parohie, trebuie să se întregească în decurs de 6 luni.

§. 14.

Parohiile vacante, cari din cauza vreunei piedeci inevitabile nu s'ar putea în termenul normal întregi definitiv, se vor administra prin preoți instituiți de consistorul eparhial, după ascultarea concernentului protopresbiter, având consistorul îndatorirea despre atare caz excepțional a face raport motivat proximului sinod eparhial.

§. 15.

Ca venite sistemizate se consideră:

- salarul în număr, ce se dă parohului pe fiecare an;
- folosirea casei, curții și a grădinei parohiale, precum și a porțiunii canonice sau sesiunii parohiale, computându-se toate în bani după calculul de mijloc al celor cinci ani din urmă;
- venitul stolar uzitat și computat tot după calculul de mijloc al celor cinci ani din urmă;
- emolumentele în naturalii, precum: cereale, (bir, ferdelă), lemne, sare și altele ce s'au îndatinat a se face preotului la anumite ocaziuni, computeate iar după calculul de mijloc al celor cinci ani din urmă;
- alte prestațiuni sigure, ce se fac preotului din partea poporului, computându-se asemenea după calculul de mijloc al celor cinci ani din urmă.

Toate celelalte venite preoțești se priveșcă ca accidente nesigure, și nu se computează în venitul sistemizat. Însă și venitele accidentale sunt a se constată și a se re-

gula după împrejurări în fiecare parohie prin consistoarele eparhiale.

Consistoarele eparhiale sunt îndatorate a priveghia, ca venitele preoțești sistemizate, nici într'un chip să nu se impuțineze.

§. 16.

Parohiile, pe baza numărului sufletelor și a situației topografice, se impart:

a) în parohii de clasa I. cele din orașe și din comunele centrale, fără considerare la numărul sufletelor, mai departe cele din comunele rurale cu un număr de credincioși dela 1200 suflete în sus;

b) în parohii de clasa II. toate comunele rurale cu un număr de credincioși dela 600 suflete în sus;

c) în parohii de clasa III. toate celelalte parohii din comunele bisericesti.

§. 17.

La parohiile de clasa I. pot concura preoții și absolvenții de teologie cu pregătire de 8 clase gimnaziale sau reale cu examen de maturitate, cari au prestat examenul de calificațiune preoțească cu calcul „distins“.

La postul de paroh din parohiile de clasa II. pot competi absolvenții de cursurile teologice cu cel puțin 8 clase medii, cari examenul de calificațiune preoțească l-au prestat cu calcul general „bun“.

Dacă la prima publicare de concurs nu recur absolvenții de teologie cu 8 clase gimnaziale sau reale și cu atestat de calificațiune cu notă generală „bun“, se publică a doua oară concurs, și în lipsa celor calificați pentru parohii de clasa II, se admit recurenți și cu calificațiune de clasa III.

La postul de paroh din parohiile de clasa III. pot competi absolvenții de cursurile teologice cu cel puțin 6 clase medii și examen de calificațiune învățătorească, cari au prestat examenul de calificațiune preoțească.

Pe preoții, cari nu au calificație recerută pentru parohii de clasa imediat superioară, dar s'au distins pe terenul bisericesc cultural prin faptul lor zel și capacitate intelectuală și morală, consistorul eparhial îi poate declara vrednici și îndreptățiti a competi și la parohii de clasa imediat superioară.

Atari decrete de promovare pentru alt consistor nu sunt obligatoare.

Consistoarele eparhiale clasifică taxative toate parohiile din eparhie după ascultarea sinoadelor protopresbiterale competente, satorind o consemnare generală, care se păstrează la consistor, iar la oficiile protopresbiterale se trimite și păstrează consemnarea oficială a parohiilor din tract.

Parohiile nou înființate se clasifică la înființarea lor.

Consemnarea oficială se revede din 10 în 10 ani.

§. 18.

În concursurile ce se vor publica pentru ocuparea vre-unui post, are să se însemne clasa, căreia aparține parohia; apoi precis venitul sistemizat ce e împreunat cu acel post și pe lângă acela și celelalte beneficii ce se pot constată și numai aproximativ.

Protocolul comitetului parohial, prin care se stabilesc condițiile de concurs, este a se subșterne consistorului eparhial ca for de controlă, înainte de a se publica concursul.

Concursurile trebuie să se publice în organul de publicitate al respectivei eparhii, punându-se un termen de cel puțin 30 zile.

Termenul concursului se computează dela prima publicare a concursului în organul de publicitate.

Rugărilor de concurs intrate mai târziu, nu se pot luă în considerare.

Concursurile la întregirea parohiilor le compune și le publică comitetul parohial în conțelegere cu protopresbiterul concernent.

În caz de neînțelegere între comitet și protopresbiter, concursurile se subștern consistorului spre decideră și eventual le publică consistorul eparhial din oficiu.

§. 19.

Rugărilor de concurs, instruate conform prescrișelor §-lui 13 din statutul organic, sunt a se înaintează protopresbiterului con-

cernent, care după improtocolare le trece într-o listă cu următoarele rubrici: numărul curent, datul prezentării, numele, caracterul, locuința concurentului, serviciul lui prestat eventual ca preot și învățător, numărul acuzelor la petiția de concurs, și observări.

După lista aceasta se combină în ședința comitetului parohial, conform §§-lor 13 și 23 din statutul organic, lista candidaților.

În lista aceasta însă concurenții nu se trec după ordinea prezentării rugărilor, ci după calificația și meritele lor.

Ceice nu au calificația prescrisă pentru respectiva parohie, nu pot fi induși în această listă.

Lista de candidare, subscrisă de protopresbiter și de comitetul parohial, se prezintă sinodului parohial electoral, împreună cu protocolul ședinței comitetului.

La caz de neînțelegere între protopresbiter și între comitetul parohial la combinarea și compunerea listei candidaților, alegerea se amână, și actele se trimit la consistor spre decizie.

Asemenea se amână alegerea și în lipsa de concurenți calificați, făcându-se din ședința comitetului parohial arătare la consistorul eparhial, care va decide cu privire la cele de făcut ulterior.

§. 20.

Dela publicarea concursului până inclusive 8 zile înainte de sinodul parohial electoral, concurenții după prealabila încunoștiințare a protopresbiterului se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficii și cuvântă; sunt însă opriți a fi de față la actul alegerii.

Este strict oprit concurenților a influența în persoană sau prin alții cu orice mijloace corupătoare asupra alegătorilor.

Constatându-se o astfel de influențare, respectivul concurent, chiar și de ar deveni ales, pe lângă aceia că i-se nimicește alegerea, nu are drept să mai concureze la aceeași parohie; iar la caz de repetiție, se poate exide pentru totdeauna de a mai concura la vre-o parohie în provincia mitropolitană.

Pedepsiți vor fi cu pierderea dreptului electoral activ și pasiv acei parohieni, cari se vor afla complici la corupere.

§. 21.

Sinodul parohial electoral are să urmeze cel mult în 14 zile după expirarea termenului de concurs, observându-se prescripțiile statutului organic §§. 7, 8, 9 și 13.

Abatere dela aceasta se poate face numai cu aprobarea consistorului eparhial.

§. 22.

După deschiderea ședinței, care urmează imediat după terminarea serviciului divin, se constituie biroul sinodal, alegându-se doi bărbați de încredere din sinul său și un notar, cari ocupă loc la masa presidială.

După acestea se dă cetire tuturor actelor ce au premers alegerii. Votarea se face la apel nominal în ordinea cum sunt alegătorii induși în lista membrilor sinodului parohial.

Un alegător nu poate vota decât numai pentru un candidat.

Făcându-se votare nominală, după numele fiecărui votant se scrie în protocol numele întreg al candidatului, pentru care a votat.

Prescurtări, ori alte indigitări cu privire la numele candidatului nu sunt admise.

Votarea secretă poate urma numai dacă e reclamată de atâția membri ai sinodului parohial electoral, câți membri ordinari are comitetul parohiei respective. Ședulele de votare se pun după terminarea scrutiniului într'un plic sigilat și se alătură la protocol.

Voturile, ce s'ar da celor neadmiși la candidație, se consideră ca nedate.

Votarea se continuă cât timp se înfățișează alegători îndreptățiți. Trecând 5 minute fără a se mai înfățișa vre-un alegător nou, votarea se încheie.

După încheierea votării, numărându-se voturile în fața sinodului prin prezident sub controla bărbaților de încredere, prezidentul proclamă pe candidatul, care a întrunit majoritatea absolută a voturilor, ales paroh, respective capelan, și petrecându-se rezultatul alegerii în protocol, acesta se cetește și se verifică în ședință, apoi se subscrie de prezident, de notar și de bărbații de încredere.

Dacă nici un candidat n'a întrunit majoritatea absolută a voturilor, se face alegere mai restrânsă între cei doi cari au obținut mai multe voturi; și dacă ambii au obținut voturi egale, decide votul prezidentului.

În sinodul electoral nu se poate discută nici un obiect, ce nu se ține de alegere.

Prezidentul, care ar admite la dezbateri alte afaceri, se face responsabil pentru conducerea incorectă.

§. 23.

Actele relative la alegere, după termenul de 14 zile rezervat pentru însinuare de recurs, cel mult în 8 zile se înaintează scaunului protopresbiteral spre examinare.

Concluzul scaunului protopresbiteral, în caz de dificultare a alegerii, se comunică cu respectivii interesați.

După comunicare este a se aștepta termenul de 14 zile prescris pentru recurs.

După ajungerea la valoare de drept a concluzului enunțat de scaunul protopresbiteral și respective după însinuarea recursului, actele electorale se subștern consistorului eparhial.

Apelată contra hotărârii consistorului eparhial, în merit nu se admite, însă pentru defecte de formă, adecă în cazul când nu s'ar fi observat regulile de purcedere, păr-

țile interesate în termen de 14 zile se pot folosi de recurs de nulitate la consistorul mitropolitan.

La caz de recurs, executarea concluzului consistorial se suspende.

Consistorul mitropolitan are să rezoalve recursul cel mult în termen de 3 luni.

§. 24.

După examinarea respective aprobarea actului de alegere prin consistor, se încunoștiințează respectivii candidați pe calea oficiului protopresbiteral, pe lângă înapoierea documentelor lor, despre rezultat.

Dela consistor actele de alegere se aștern arhierelui spre afacere canonică.

Candidatul ales și întărit este dator a primi și ocupa postul la care a concurat, în termen de 3 luni, socotite dela intimarea concluzului de întărire.

Neobservarea acestei dispozițiuni și nejustificarea în mod acceptat de consistor a cauzei pentru care nu primește și nu ocupă postul în termenul normat mai sus, atrage după sine decretarea parohiei de vacantă, și pe lângă convingerea respectivului la restituirea speselor de alegere cauzate parohiei, consistorul eparhial în considerarea împrejurărilor subversante îl poate pedepsi în cale disciplinară și la o amendă bănească pe seama cutărui fond.

§. 25.

Fiind alegerea întărită și neobvenind nici o pedecă canonică, arhierul hirotonește pe cel ales, dacă nu este preot, și îl prevede cu investitura canonică; iar protopresbiterul tractual cel mult în 30 de zile îl introduce în parohie.

Noul paroh are dela ziua introducerii drept la toate venitele împreunate cu oficiul pentru care a fost ales, dar cu rezervele din § 12.

§. 26.

Cu ocazia introducerii în oficiu, protopresbiterul, în conțelegere cu comitetul parohial, face în trei exemplare un inventar despre arhiva și averea parohială, pe care o primește preotul în folosință și îngrijire.

Un exemplar din acest inventar se păstrează în arhivul parohial, al doilea în arhivul protopresbiteral, iar al treilea în arhivul consistorului eparhial.

Despre introducerea protopresbiterul este dator a face consistorului eparhial fără amânare raport.

§. 27.

Diaconi pot fi instituți la biserică parohiale numai sub condiția, dacă li-se asigură o dotațiune corăspunzătoare, sau dacă candidații au în comună alt oficiu compatibil, care le asigură subsistența.

Dela diaconi se recere ecalificația prescrisă pentru preoți.

IV. Corelațiunile preoților.

§. 28.

Dacă într'o comună biserică este numai un paroh, acela are să poarte sub rezponzabilitatea sa toate îndatoririle prescrise prin legile bisericesti.

Îndatoririle acestea se încep cu ziua introducerii lui în oficiul parohial și durează pe cât timp poartă acest oficiu.

§. 29.

Unde pentru neputințele parohului se află și capelan, acesta îndeplinește toate funcțiunile preotești la însărcinarea și pe răspunderea parohului și în atârnare dela dânsul.

Oficiul parohial însă îl poate purta numai dacă este încredințat la aceasta prin decisi consistorial.

§. 30.

Arhivul parohial, matriculele bisericesti și sigilul stau sub îngrijirea parohului.

Abatere dela acestea se face numai acolo, unde parohul este suspendat, în care caz acestea se transpun parohului al-doilea sau capelanului, respective administratorului parohial.

§. 31.

Fiind într'o comună biserică mai mulți preoți, ceea ce se concede numai în senzul §-lui 1 al acestui regulament, preotul în sinoadele parohiale îl poartă cel mai bătrân în oficiu, susținându-se de altcum și dispozițiunile §-lui 5 din acest regulament.

§. 32.

Unde protopresbiterul totodată este și paroh local, toate drepturile parohului primar trec la protopresbiter, respective la administratorul protopresbiteral, dacă este în loc, fără privire la anii de serviciu preotesec.

§. 33.

Regularea oficiului intern parohial se va face prin o instrucțiune a consistorului mitropolitan.

§. 34.

Toate regulamentele, precum și toate concluzele sinoadelor eparhiale, ale congresului național-bisericesc, ori ale consistorului mitropolitan, cari sunt contrare acestui regulament, ies din valoare.

§. 35.

Regulamentul acesta intră în vigoare la 1 Ianuarie 1907.

Nr. 124 congr. 1906.

Votat de congresul național-bisericesc al metropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, în ședința din 7/20 Octomvrie 1906.

Ioan Mețianu m. p.,
arhiepiscop și metropolit.

Mateiu Voileanu m. p.,
notar gener. congresua

Christos Mântuitorul.

De G. S. Petroff.

Vifleemul, micul oraș din Iudea, era adâncit în somnul nopții, care își tinsese aripile asupra caselor și asupra câmpurilor, acoperindu-le cu vălul des al întunecului. În depărtare undeva un foc mic mai respiră puțină lumină. Erau păstorii cari își străjuiau turmele. Liniște domnea pretutindenea. Din când în când se auzia lătratul vre-unui câne mănios, ori bălăitul vre-unei oi somnuroase. Deodată se aude din lumi îndepărtate, de pe deasupra stelelor, cântarea îngerilor, cântarea păcii, a iubirii și a împăcării.

Așa s'a născut înainte cu 1906 de ani Christos, fiul lui Dumnezeu, aducând cu sine pe pământ adevărul vecinic dumnezeesc!

Pentru micul Christos nu s'a aflat loc în casă omenească. Locuința cea dintâi a trebuit să-i fie o peșteră, unde veneau adăpostite oile, iar leagănul său a trebuit să fie ieslea din care se hrăneau vitele.

Astăzi peștera e împodobită cu multă bogăție. Pe jos lespezi de marmoră, iar pe pereți covoare scumpe. Sus sunt așezate lampe de argint și de aur. Prin aceasta însă peștera n'a câștigat în valoare. Pentru creștini peștera e scumpă nu pentru scumpeturile ce le are, ci pentru că aci s'a pogorât pe pământ vecinicul adevăr dumnezeesc. Acest adevăr nu are trebuință de nici o podoață. E trumos așa cum e, neîmpodobit cu scumpeturi. De aceea a venit Christos între oameni, ca fiu al fecioarei Maria, născut în peșteră, și de aceea n'a avut nici mai târziu loc „unde să și plece capul“.

Cei conduși de dorul de câștig n'aveau deci motiv să se apropie de Isus; dar ceice purtau în inimă adevărul etern, trebuiau să urmeze celui ce se numia fiul lui Iosif, fiul Sămplarului.

La ieslea Mântuitorului au venit întâi, pentru a i-se închină, păstorii cei săraci, și apoi înțelepții din țări îndepărtate, magii dela răsărit, cari i-au adus daruri, aur, smirnă și tămâie.

Există în țările din răsărit o legendă duioasă despre al patrulea mag, cu numele *Artaban*, despre care evanghelia nu face pomenire. Legendă spune, că magul acesta, după ce a văzut steaua luminoasă pe ceriu, a luat gând să meargă și el să se închine lui Christos.

Și-a vândut palatele și moșiile și pe banii primiți a cumpărat trei petri scumpe, de o frumusețe rară și de o valoare enormă. La un cias anumit avea să se întâlnească cu ceilalți trei magi. Se grăbia deci, pentru că ora stabilită se apropia. Trecea călare în fugă mare prin o pădure, unde găsi un Evreu culcat la pământ, cuprins de friguri. Ce era acum de făcut? Dacă rămâne la bolnav pentru a-l îngriji, nu se mai întâlnește cu ceilalți magi, pentru că aceștia își vor continua drumul și fără el. Să lase pe bietul Evreu fără ajutor, era iarăși ceva ce nu se potrivea cu conștiința sa. *Artaban* s'a decis deci să rămână lângă Evreu. „Tu însuși ești iubirea, — zicea în sine *Artaban*, gândindu-se la născutul craiu, — fără milostenie în inimă nu-ți poate servi nime!“

Au trecut ceasuri multe până i-s'a întors Evreului spre bine. Era la amezii. Cu tovarășii *Artaban* nu se mai putea întâlni. Evreul a început însă să-l mângăie. „Eu nu știu dacă e adevărat, că s'a născut

Mesia. Inșă dacă s'a născut, atunci numai în Vifleem s'a întâmplat minunea aceasta! Tovarășii tăi s'au dus. Intocmește-ți și tu o caravană și mergi deadreptul la Vifleem“.

Artaban așa a făcut. A vândut o piatră scumpă din cele trei, primind pentru ea o sumă enormă, și a plecat în fruntea unei caravane la Vifleem. A ajuns aci în pace, însă prea târziu, pentru că *Maria* fugise cu Isus în Egipt. Pe stradele Vifleemului erau grămezi mari de copii uciși. Li omorau soldații lui Irod.

Stăpâna casei în care se adăpostise *Artaban* avea un copil mic. L'a rugat cu insistență pe *Artaban* să-i scape copilul dela moarte. *Artaban* a scos din buzunar a doua peatră scumpă și a dat o comandantului soldaților, cu rugarea să lase copilul în viață. Și l-a lăsat.

Artaban mai avea acum numai o singură peatră scumpă. Cu ea în buzunar a cutrierat el multe țări, pentru că să aște pe regele adevărului, și pretutindenea a aflat multă durere, mizerie și suferință. *Artaban* a ajutat fiecăruia, împărțind unuia mângăiere, altuia bani, după ce mai avea încă din prețul primei petri vândute, și iarăși altora sfaturi din domeniul științei medicale.

Așa trecură mai bine ca treizeci de ani. *Artaban* aude vorbindu-se de Isus Christos în Iudea. „Acesta e el, — zicea în sine. — Am să merg să mă închin lui, și ca semn de venerațiune să-i dau piatra ce o mai am“.

A sosit în Ierusalim tocmai pe când Isus Christos făcea drumul spre Golgota.

„Iarăși am sosit prea târziu!“ își zise *Artaban*, și plecă spre locul de perzare. Soldații i-au închis însă drumul. Duceau cu ei o fată foarte frumoasă. Aceasta se repezi cu celeritatea fulgerului la *Artaban*, căzând în genunchi înaintea lui și începând să-l roage cu ochii scăldați în lacrimi: „Dumnezeu te-a trimis în calea mea. Tu ești, după îmbrăcăminte, compatriotul meu, și eu mă aflu aici în țară străină, unde m-au arestat pentru niște datorii ale tatălui meu răposat, și acum mă duc să mă vând. Rușinea mă așteaptă. Scapă-mă dela rău. Afară de tine nu am pe nime cui m'ași putea adresa“.

Lui *Artaban* i-s'a strâns inima de milă. „O Doamne, — zise el, — ție nu ți-e de folos prinosul meu! Tu mi-ai scos în cale pe nefericita aceasta. Fie deci voia ta!“ Și scoase ultima piatră scumpă din buzunar, predându-o fetei arestate. În momentul acesta s'a cutremurat pământul, cerul s'a întunecat, casele au început să se clatine. O piatră mare a căzut de pe coperișul unei case și l-a lovit în cap pe *Artaban*. În momentul acesta din urmă al vieții sale, când zăcea cu capul zdrobit în stradă, a văzut în fața sa pe mult căutatul rege al adevărului divin, care cu glas respicat îi spunea: „Adevăr, adevăr grăesc ție, tot ce ai făcut pentru careva dintre frații mei mai mici, mie mi-ai făcut“. Și *Artaban* a închis ochii pentru totdeauna, plin de bucurie că a întâlnit pe Mântuitorul și că darurile sale au fost primite!

Dela nașterea Mântuitorului trec 30 de ani. Isus Christos s'a botezat în Iordan, și acum îl vedem postind și rugându-se în pustie. În jurul seu tăcere adâncă. Nici o ființă omenească. Orizontul e roșu de razele soarelui. Christos, Mântuitorul, e adâncit în cugetare. Dincolo de pustie sunt oameni cu inimi dogorâte de căldura răului și a minciunii, cu inimi a căror reînnoire trebuie să

se facă. Și atunci se arată diavolul și face încercarea să sparie pe fiul lui Dumnezeu, spunându-i că popoveduirea mântuirii nu se va prinde de oameni. Prorocește, că oamenii nu se pot guvernă cu armele iubirii și cu bunătate, — ci pe altă cale să-și caute Isus ucenici. El, diavolul, îi va da mână de ajutor, ca să câștige domnie peste lumea întreagă, numai să i-se supună Isus, să-i servească lui și să-l adoare pe el, spiritul răutății. Dar Mântuitorul i-a răspuns, că numai pe Dumnezeu îl adoară și numai lui îi servește. Și atunci l-a părăsit diavolul mănios, și îngerii l-au încunjurat și l-au servit pe Christos!

Orice comuniune a binelui cu răul a fost prin aceasta respinsă. Răutății și nedreptății i-s'a declarat războiu pe moarte pe viață. Fiul lui Dumnezeu a venit în lume pentru că să zdrobească capul șarpelui. Pământenilor li-se arată zorile adevărului divin, se apropie ziua în care va triumfa binele!

Se începe predicarea împărăției lui Dumnezeu. Isus Christos cutrieră sate și orașe și predică evanghelia adevărului. Tărâmurii mării, piatra de lângă fântână, treptele dela templul lui Solomon, sinagoga și casa fariseului și a vameșului, — sunt deopotrivă acomodată pentru a chema omenimea la pocăire, la viață nouă, la înființarea împărăției lui Dumnezeu în interiorul propriu. Mântuitorul e încunjurat totdeauna de popor. Sunt cei flămânzi și setoși după dreptate, sunt cei întristați sufletește și cei cu dureri corporale, cari se apropie de el. Vorbele sale sunt pline de iubire, privirea sa e plină de compătimire și de bunătate, bucurie și mângăiere respiră el în mii de suflete omenești, obosite în lupte cu răutatea omenească. Poporul îl adoară, îl numește proroc și fiul lui Dumnezeu. Dar în aceiași măsură crește *ura* și *invidia* cărturarilor și a fariseilor. Urmăresc fiecare pas al lui Christos, îi prind fiecare vorbă, îl calumniază cum numai știu, și la urma urmelor îl judecă la moarte.

Și se apropie zilele de suferință. Mielul vine dus la junghiere. Ierusalimul îi trimite mulțime de popor în cale. El primește cu acclamări sgomotoase, cu ramuri și stâlpi și cu calea împodobită cu covoare. Dar Isus privește la popor înduioșat și cu lacrimi în ochi.

Sărmani oameni întunecați la minte! El vine ca să-i scape de răutate și de nedreptate, iar ei așteaptă să-i scape de jugul Romanilor.

Nu pot să înțeleagă, că jugul mai greu nu este decât jugul răului și al nedreptății. Și uite, cum triumfează răutatea și nedreptatea! Isus vine răstignit pe Golgota. Cărturarii și fariseii îl batjocoresc. Dar s'a sfârșit. A murit pe cruce. El așază în groapă, pun o piatră deasupra, și pun pecetea pe groapă. Răutatea și-a desvoltat întreaga putere pentru că să învingă. Și tocmai prin aceasta a eșit la iveală întreaga ei neputință, pentru că în întreaga maiestrate apare deodată dreptatea și adevărul divin. Aflându-se încă pe cruce, tâlharul crede în Christos, iar comandantul soldaților, care le-a văzut toate, a fost silit a recunoaște, că „cu adevărat fiul lui Dumnezeu este acesta“. Și trecură numai trei zile, și piatra fu răsturnată de pe mormânt, înfășurăturile deslegate, și *Christos a înviat!* Adevărul a triumfat asupra răutății, a eșit chiar și din groapă! De aceea spune Mântuitorul: „Mărturisii adevărul și adevărul vă va mântui!“

Maria și îngerii.

după Jules Lemaitre.

În vremea aceea când și-a împlinit fecioara maică *Maria* zăbava celor opt zile în sălașul dela Vifleem, în preajma ieslelor sfinte, n'a suferit greul neajunsurilor. Păstorii i-au adus de toate, caș proaspăt și gustos, poame dulci, iar femeile lor și fetele alergau cu toate bnnătățile la așternutul bolnavei maice preasfinte. Craii dela răsărit i-au adus vistierii întregi de bogății în aur, argint și petri scumpe și i-le-au lăsat cinste nou născutului împărat al luminii și adevărului. Dar maica preasfântă toate astea nu le băgă în seamă și abia trecură opt zile dela nașterea micului Isus și ea se ridică din patul primitoarelor iesle și zise lui Iosif să se gate și să pornească cu ea și cu pruncul spre casă, la Nazaret. Păstorii de grabă erau gata să le fie călăuzi. *Maria* le zise însă: „Nu lăsați turmele pustii și pășunea nestrăjuită. Pe mine mă călăuzește fiul meu“.

— „Dar darurile crailor aici le lăsăm? — zise Iosif cu uimire.

— „Aici le lăsăm“ — zise *Maria* — Doar nici nu le putem lua cu noi.“

— „Dar uite sunt bogății fără seamă“, — grăi Iosif.

— „Cu atât mai bine“ — răspuse *Maria* cu grai liniștit.

— „O parte a tezaurului tot am putea lua cu noi“ — zise Iosif cu sfială.

— „De ce — răspuse *Maria*, mai mare este tezaurul pe care îl avem noi“. Și *Maria* luă darurile și le împărți cinste păstorilor.

Porniră la drum. Soarele cerului din răsărit ardea cu văpae dogoritoare. *Maria* ducea copilul în brațe, iar Iosif își purta trudită bătrânețe în pas domol pe urmele ei, ducând pe umeri straița cu scutecele pruncului și ceva merinde pe drum. În miezul zilei se opriră în pragul unui codru de olivi. Și iată, prin frunzișul plin de mirezme coborau îngerăși mititei, cu fețe buculăe, cu aripiore pe umerii albi, sprinteni și zburdalnici ca fluturii. Săltau veseli în jurul pruncului ce dormia pe pajște de mătăsoasă lângă obosita sa mamă. Și îngerășii în sborul lor neastâmpărat aduceau apă proaspătă drumeților și masline și smochini și i au săturat. Iar când au pornit din nou la drum cu pruncul îngerii le săltau alătura pe aer. Bătrânului Iosif îi luară straița s'o ducă ei și lui i-a părut bine. Maica fecioară nu și-a lăsat însă pruncul din brațe, atâta îi iubiă. Și le-au fost tovarăși dragi îngerășii pe cale de li s'a părut lungul drumului mult mai scurt și mai ușor.

Și-au tot mers multă cale până a coborât din negre văzduhuri amurgul mohorât al sării, care le-a oprit pasul în preajma unui maslin umbros. Aci au așternut îngerii pat mătăsoș de mușchiu moale pe care s'a culcat maica cu pruncul la sân, iar Iosif de cealaltă parte și îngerii au străjuit toată noaptea la capul micului mântuitor. Și a fost toată noaptea lumină în jurul maslinului.

A doua zi ajunseră la Nazaret. Locuința *Mariei* era într'o uliță îngustă din marginea satului, o casă scundă, cu coperișul lat, dar curată și văruiată alb. În tindă țși lucră Iosif meseria.

Îngerii nici acum nu voiau să se despartă de pruncul mic. Ba că una, ba că alta, ei vreau să le rămână aproape și să le dea ajutor. De plânga copilul Isus îngerul era aci și-l legăna, iar ceilalți îi cântau cântece dulci și domoale pe barfele lor mici de argint. Îngerii îi luau și-l scaldau și-l înfășiau în scutece curate. Dimineața când se trezia *Maria* din somn își vedeă casa măturată și curată ca oglinda. După fiecare mâncare îngerii grabnici luau vasele, le spălau afară la fântână și le puneau la loc. Când *Maria* se puneă să spele îngerii îi luau rufe de din mână, le duceau, le spălau, le uscau pe pietrele din curte și le aduceau gata acasă. Iar când *Maria* torcea la gura vetrei și se întâmplă să ațipească, ei îi torceau caierul tot și până se trezia *Maria* era fusu plin.

Tot așa făceau cu Iosif. Îi ascuțiau uneltele, îi ajutau la cioplit, la tăiat, iar seara curățeau aschiile și-i țineau rânduială.

Erau însă îngerășii prea prinzaci și cu spor la lucru și nu-i lăsau *Mariei* nici un lucru. Iar *Mariei* nu-i plăcea aceasta, căci

era din fire harnică și lucrătoare. Și se știe doar că omul harnic moare de urât dacă n'are de lucru. Așa și Maria începuse a se urî și ingerășii o puseră pe gânduri.

Intr'o dimineață când se scula din pat ingerii tocmai măturau casa. Maria le smulse mătura din mâni și-i alungă afară. Iși curăți ea casa. Ingerii însă stăteau tot pe aproape. La amiază când ingerii alergară să strângă masa Maria lovii pe unul peste deget și ceata fluturătoare fugi. Maria își spălă singură vasele. Seara când se puse la tors un inger sbură să-i ia fusul din mână, dar Maria întoarse fusul și îl amenință, iar ingerul fugi afară la Iosif. N'a trecut din vreme ca un cîș și Maria ședea lângă leagănul pruncului și cosia, când zări sub leagăn ascunși doi ingerășii cari legănau pe micul Isus. Maria mănioasă îi luă la goană și trânti ușa după ei. Unui inger îi prinse ușa arpioara, sârmanul începuse să plângă de durere.

— „Vezi dacă nu stai pe pace, — zise Maria slobozindu-l din prinsoare, — învață te minte și nu-ți vâra născioru unde nu-ți fierbe oala. Spune-le și soților tăi și de acum să nu vă mai vad în ochii mei.“

— „Iar ascultă Mario — zise Iosif intrând în casă, — de ce alungi tu aceste ființe mici și bune? Nu vezi tu cât bine ne face nouă?”

— „Tocmai de aceea le alung — zise Maria.

— „Tocmai de aceea? — zise mirat Iosif. Eu nu te pricep. Dacă fiul tău e Mesia se cuvine ca ingerii să-l păziască și să folosească și mamei lui.

— „Limba îți pripește graiul Iosife — zise Maria. — Nu ști tu că Mesia a venit pe pământ să sufere cu noi oamenii și să treacă prin toate năcazurile și neajunsurile fapturilor pământești. Eu am datoriat să-i alin toate durerile, doar eu fi sunt mamă. Și nici nu vreau ca altul să-mi împlinescă această datorie. Alte mame nu-și grijesc singure copilașii lor? Ce mamă netrebnică aș fi eu dacă m'aș îmbuibă și m'aș bucura că scap de năcazurile ce are să le poarte o mamă.

Iar copilul meu de bună seamă mai bucură mă vrea pe mine să-i port de grije, decât aceste mici păpuși înaripate. Și o știu prea bine că mai curând îndeplinesc așa voința lui mântuitoare, dacă port de bunăvoie și cu drag chinurile de mamă, ca ori și care femeie robită de patimile acestei lumi vremelnice. Eu singură vreau să-mi înfășușu copilul, să-l leagăn, să-l nutresc și să-l adorm, eu singură vreau să port grija casei mele, singură să-mi torc tortul și să-mi spăl rufe. Doar îmi place să muncesc și toată munca asta e o jucărie, o plăcere pentru mine. Și-ar fi și păcat să las ingerii să lucreze pentru mine, eu femeie teafără și sănătoasă. Acum pricepi Iosife?

— Te pricep, draga mea — zise Iosif — și-i păcat să las ingerii să lucreze și pentru mine. Am să le spun să plece.

— De bună seamă.

— Vezi, draga mea, eu credeam tocmai dimpotrivă, că dacă eu sunt bărbatul mamei lui Mesia, se cuvine cu drept să nu mă împotrivesc ajutorului ingerilor. Dar văd că tu ai dreptate, căci tu cu toate cele 15 primăveri ale tale ești mai cuminte și înțeleaptă ca mine cel trecut peste pragul alor 60 de toamne.

Peste noapte după aceasta, pe când micul Isus începuse să plângă și nu voia să doarmă se auzi la fereastră un cântec dulce venit ca din alte lumi. Maria deschise fereastra și în văpaia domoală a lunei văzu ingerii cântând în harfele lor de argint.

Iar sunteți aici fluturilor — zise Maria prefăcându-se mănioasă. Ce vă doare pe voi capul dacă plânge copilul meu, și dacă el vrea să plângă nu-s aici eu, mama lui? Hait, cărați-vă de aci.

A doua zi n'au mai venit ingerii. Dimineața i-a zărit însă Maria pe toți adunați sub smochinul din curte, triști și plângând.

— Dragii mei ingerășii — le zise Maria — v'am supărat, nu-i așa? Am fost prea aspră cu voi, doar sunteți încă mititei și prea buni. Dar uite ce vă zic. Colea mai la vale e bătrâna Sefora care zace pe moarte, mai în jos e Rahila, care are 12 copii și destul năcaz pe cap și în tot Nazaretul sunt atâtea și atâtea femei sărace și neajutorate, mergeți la acestea și le ajutați, curățiți-le casa, spălați-le rufe și legănați-le copii. Așa mai

ușor puteți plăcea Fiului meu care este unul singur și care mie mi este dat să-l cresc.

Și când a văzut Maria că fețele lor buclăie se întristează și stau să plângă le a zis.

— Las, când va fi mai mare atunci vă las să vă jucați cu el. Acum însă ascultați de sfatul meu.

*

Și în anul acela au stat de ajutor slugile nevăzute (căci numai Maria și Iosif i-a văzut) ale Domnului tuturor femeilor din Nazaret, au dat adăpost săracilor, au alinat suferințele bolnavilor, au legănat copilașii și aceștia n'au mai plâns în acel an, numai singur Isus a rămas lipsit de ajutorul lor pentru că voia lui și a Tatălui din ceruri a fost să sufere el singur pentru toți.

Jianu.

Ucenicul

după Cehov.

E seara de Crăciun. Maistorul Ioachim, pantofarul din strada Plopilor, a plecat cu toată casa la biserică, la vecernia preasfântă care îl chemă și pe el odată în an la închinare. Acasă rămase singur ucenicul Vasiliță. Cât de cu drag s'ar fi dus și el să se închine micului Isus, dar stăpâna, ființa asta urgisită, îi poruncise să poarte grije de copil și să curețe casa până s'o întoarcă.

De trei luni intrase Vasiliță ucenic la maistorul Ioachim. De trei luni ducea pe suflet povara grea a traiului nesuferit.

Clopoțele începuse să răspândească în văzduhul înfrigorat al sării zvonul lor dulce de pace. Vasiliță asculta pătruns de duioșie și fiecare dangăt îi apăsa durerea cu greutate de plumb pe suflet. Iși aduse aminte de moșul său Nichifor din satul Cuțcani și genele începuse să-i fărâme boabele de lacrimi ce îl podidiră.

O hotărâre parcă îi străfulgeră prin creier. Se ridică dela fereastră, scoase cu grabă din mescioara stăpânului sticleța cu cerneală și peana ruginită, luă o bucată de hârtie și oblindu-o o puse pe laviță, iar el se puse în genunchi și începuse să scrie.

— Iubite moșule! Îți fac cunoscut prin aceste șire, că îți poftesc dela bunul Dumnezeu să mai ajungi aceste sfinte sărbători de multe ori cu pace și sănătate. Nu mai am nici tată, nici mamă numai dta mi-ai mai rămas tată pe lume.

Vas. își pironi ochii plini de lacrimi spre fereastra neagră, pe care razele luminării de ceară, ce se răsfrângeau ascuțite prin lacrimile lui, jucau în tremur înfrigorat. Prin întunerecul nopții parcă i-se deschidea o cale de lumină lungă, lungă, iar la capătul ei își zăria satul adumbrit de pacea sfântă a acestei sări. Clipa gândului i-se oprî la căsuța acoperită cu pae din capul satului, se furișă pe fereastra de cătră drum și zări pe moșul Nichifor șezând pe scaunul cu trei picioare în bătaia luminii focului din vatră. La picioarele bătrânului sta tolnit pe brânci cu capul plecat pe stânga cănele Băluș, urmărind cu ochii lui cuminți toate mișcările moșului. Amândoi stau duși pe gânduri și poate zborul gândului lor în aceste clipe încă îl căutau pe el înstrăinatul.

Vasiliță oftă din adâncul sufletului, își muia peana și scrisese mai departe.

— Te rog, dragă moșule, să vii și să mă duci de aici. Nu mai pot duce traiul la maistorul meu, că mă omoară. Ieri încă m'a bătut rău. M'a tras de păr în curte și m'a făcut tot vânătăi cu o curea groasă pentru că am adormit lângă leagănul copilului. Alaltăieri m'a pus stăpâna să curăț morcovi, eu n'am putut să-i gat repede și tot peste gură m'a lovit cu ei până m'a pornit sângele. Calfele încă își bat joc de mine. Mă trimit să le aduc rachiu, apoi mă silesc să le fur castraveți ca să mă priindă stăpâna, să mă bătă cu ce-i vine la mână. Cu mâncarea stau rău de tot. Dimineața îmi dau pâine uscată, la amiază fasole ori cartofi și seara iar pâine. Ciorbele le mănăcă ei și se ascund de mine să nu-i vad.

Patul meu e în lucrătoare, unde e frig și miros rău, iar dacă în odaia vecină plânge copilul trebuie să mă scol și să-l leagăn toată noaptea. Dragă moșule, fi bun scapă-mă. Du-mă acasă în sat la noi, că aici nu mai pot trăi.

Buzele îi tremurau și lacrimile îi curgeau șiroaie pe obraji. Vasiliță își prinse cu

mâna îndoită mâneca murdară a cămeșii și își șterse ochii.

— Ți-o ara, ți-o sămăna bucatele, ți-o săpa cucuruzul, ți-o griji boii, ți-o face toate și de-o greși bate-mă, fă ce vrei cu mine, dar du-mă de aici, unde trăiesc ca un câne.

Ieri când m'a bătut stăpânul am vrut să plec pe jos, dar n'am cizme și m'am temut că îngheț pe drum.

Când voui fi mare am să-ți fiu eu sprinjinul dtale la bătrânețe, dar scapă-mă din temnița asta. Orașul ăsta-i mare. Sunt case tot domnești, cai mulți sunt aici, dar nu-s oi, vaci și boi și nu's șuri cu pluguri și cotețe cu porci. La Crăciun nime nu umblă pe aici cu colinda și nici cu eraii, iar stăpânul te pune la lucru și te bate și în ziua asta ca și 'n zi de lucru. Și mie mi frică de păcat.

Vasiliță iar se potolî. Nodul din grumaz îi încecă răsuflarea. Literile scrisorii jucau înfiorate de tremurul lacrimilor, ce-i încecau privirea și cădeau mari și grele pe scrisoare.

— „Aici e frig și pustiu — continuă Vas. — și oamenii sunt răi, au priviri ascuțite și stau mereu să te îmbrâncească. Vino dragă moșule, du-mă de aici. Fie-ți milă de mine, un biet orfan, care numai pe dta te mai are. Aici toți mă batjocoresc, mă bat și mă chină cu foamea și mi dor, tare dor de casă.

Și mă închin cu sănătate dtale, dragă moșule, și trimit voe bună la sluga nostru Niculae și la Bălușu meu. Fluieru să nu l dai nimărui până viu eu acasă. Și te mai rog, dragă moșule, vino și mă scapă de aici. Rămân al dtale nepot iubitor Vasiliță Susai“.

Vasiliță mai aruncă o ochire peste cele scrise, îndoi scrisoarea și o pachetă în altă hârtie curată pe care o lipi cu clei și scrisese adresa:

„Iubitului meu moș“. Se oprî nițel, se scărpină după ureche să-i vină în minte numele bătrânului, de care nu-și prea dăduse sama de multeori. Apoi adause: „Constantin Brădescu, în satul Cuțcani, cu grabă“.

Sufletul parcă îi ușurase, se bucură, că-și putea trimite această solie a patimei sale moșului, nesimțit de nime. În cămașă și cu capul gol își grabi în stradă și strângând scrisoarea în sân alergă până la colț, unde o aruncă în cutia de poștă, așa fără timbru. La poartă își mai întoarse odată ochii la cutia din colțul străzii.

Cu un cîș mai târziu Vasiliță durmia alintat de visuri senine și fericite. Vedeă în somn pe moșul Nichifor cetindu-i scrisoarea și lăcrămând de durerea lui, vedeă pe Băluș dând din coadă alipit de genunchiul moșului, rugându-l parcă să i spună și lui ce scrie Vasiliță. (ss.)

Crăciunul în Vifleem.

În Vifleem, orașel nu departe de Ierusalim, pe locul unde s'a născut Mântuitorul lumii, se aranjază serbări mari în ziua pe care creștinătatea o serbează ca ziua nașterii fiului lui Dumnezeu. Și e curios, că la serbări iau parte și Mohamedanii, ca spectatori firește, iar soldați turcești susțin ordinea printre mulțimea ce se îngrămădește cu ocaziunea aceasta în jurul peșterii în care s'a născut Cristos.

Locul se cunoaște bine, după ce pela anul 335 împărăteasa Elena, mama sfântului Constantin, a ridicat o biserică frumoasă deasupra peșterii. Mii de oameni își dau aci întâlnire în noaptea în care s'a născut Mântuitorul lumii. În fiecare casă din Vifleem se aprind cu ocaziunea aceasta lumini, cari ard noaptea întregă. În toiul nopții apoi, oamenii îmbrăcați în haine de sărbătoare pleacă la biserică. Toate luminile din case se stâng atunci, și numai o singură lumină mai licărește în întregul Vifleem, cea dela biserică sfinteii Elena. Spre ea își îndreaptă lumea pașii. Și nu numai lumea din Vifleem, ci și peregrini din mari depărtări. Înaintea porții prin care intră în Vifleem fac aceștia popas și beau apă din fântâna lângă care au odihnit și cei trei magi, cari conduși de steaua luminoasă, au căutat pe noul-născut Isus.

În jurul bisericii se desfășură o priveliște frumoasă, plină de farmec și de fantasmă. Soldați, Turci, și creștini, mestecați printre olaltă, așteaptă să li se vestească începutul sărbătorii minunate a iubiții și a păcii. Sce-

neria aceasta frumoasă o descrie un scriitor francez (M. de Bogue) astfel:

„Cai sprinteni, împodobiți frumos, formează pădure înaintea porții dela biserică, și călăreți dibaci arabi se dau jos de pe ei. Pietrele scumpe sclicepe pe turbanele albe și sclicepe și armele de la brâu celor ce le poartă. Printre aceștia se strecură, strigând și gesticulând, negustorii cari vând mătânii, lumini și colaci. Muerile își fac drum cu cotețele, ca să poată intra pe poartă. Au un port vechiu și curios, cum numai prin unele comune se mai vede, iar în originalitatea sa numai în Vifleem a fost conservat... Soldații stau la o parte și privesc liniștiți la frământările celor ce vreau să intre în biserică. Stau grupați câte în jurul unui foc, la care își fierb mâncarea, și își fumează ciubucurile...“

Mulțimea trece prin poartă și intră în biserică, apropiindu-se de peștera în care s'a născut Isus Cristos. Puțin se mai vede însă din peșteră, pentru că tot e îmbrăcat în piatră de marmoră și e aurit ori acoperit cu covorașe scumpe. În lăuntrul bisericii ard 32 de lampe, rămase ca dar dela vechii împărați creștini. Locul unde s'a născut Cristos e provăzut cu o stea luminoasă de argint, încărcată cu pietre scumpe. Să mai cunoaște și locul unde magii dela răsărit s'au închinat lui Isus și i-au adus darurile sfinte. Și se cunoaște locul unde a stat ieslea. Ieslea cea adevărată de lemn a fost trinisă la Roma în secolul al XV-lea, și e înlocuită acum cu o iesle de marmoră. Toți credincioșii se îmbulzesc spre stea și spre iesle, pentru a le sărută. La mometul dat se începe apoi slujba. O fac cu schimburi: catolicii și ortodoxii.

Pomul de Crăciun.

Astăzi e introdus și la noi pomul de Crăciun, în familiile dela orașe mai ales, pentru că la sate încă nu a prea străbătut. În ajunul însemnatei sărbători, a iubirii și a păcii, se aprind seara lumini multe, așezate pe o ramură de brad frumos împodobită, și copilașii își iau în primire, dela pom, darurile de Crăciun. Moș Crăciun le-a adus și le a așezat pe pom, ori sub pom. Așa li se spune. Și copilașii cred și se bucură.

Ce înțeles are însă pomul de Crăciun? În cronicile cele vechi se spun multe lucruri despre el. Legende frumoase. Astfel se spune, că steaua care a condus pe magi la ieslea în care s'a născut Isus Cristos a avut magica putere, de a fi adus la înflorire un tufiș de trandafiri în Iericho. O altă legendă ne spune, că atunci când s'a născut Isus Cristos, a înflorit un măr, și că din mărul acesta a fost cioplită ciucea pe care a fost răstignit Mântuitorul lumii. În aducerea aminte a trandafirilor din Iericho, și a mărului înflorit în noaptea nașterii Mântuitorului s'ar fi introdus deci obiceiul pomului de Crăciun. Darurile de Crăciun, cari se împart cu această ocazie, ar fi apoi aducerea aminte a faptului, că prin nașterea lui Cristos, atotputernicul Dumnezeu a făcut dar omeniei pe unul născut fiul său, ca să o mântuiască de păcat.

La început se întrebuntau alți arbori ca pomi de Crăciun, nu brazi. Dar erau împodobiți cu ramuri verzi și cu flori naturale. Încă și prin secolul al XVI-lea, obiceiul era condamnat din partea clerului catolic și se rostiau predici energice în contra acestui uz barbar. Episcopii catolici au reclamat chiar și intervenția autorităților civile în multe locuri, și s'au urme, că acestea au dat ordin, să nu îndrăzească nime să ridice în casa sa pom de Crăciun.

După toate semnele obiceiul e un obicei vechi nemțesc, care în secolul al XVII-lea a trecut și la Francezi, și apoi a încetat a mai fi obiceiul percutat de cler. Din Franța și-a făcut intrarea în toate statele din Europa. În literatura germană l'a introdus întâiu Goethe, care vorbește despre el în poezia „Werther“. De atunci Goethe însuși a fost de față la multe serbări familiare, aranjate în jurul pomului de Crăciun. În Viena a fost introdus de principesa Henrieta Nassau-Weilburg, soția arhiducelui Carol, iar în Ungaria primul pom de Crăciun l'a ridicat la anul 1819 principesa Maria Dorotea. Cea mai mare adoratoare a pomului de Crăciun a fost fără îndoială regina Angliei, Victoria, mama actualului rege din Anglia. În familiile românești dela noi obiceiul a fost introdus în urma amestecului ce l'au avut familiile străine. Copiii noștri au văzut ce se întâmplă în casele străine și au cerut să li se facă și lor aceea ce s'a făcut pentru copii de altă lege. Însă s'a introdus, cum am spus, numai la orașe, pentru că cei dela sate își au obiceiurile lor, originale și mai frumoase.